RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 250 (XI.)

Datum: 30.8.1968

OBSAH

PRAVDA - 24. SRPNA 1968 - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 2

PRAVDA - 26. SRPNA 1968 - č. 205 str.14

ŠKODOVÁK č. 16 - 26. SRPNA 1968 str.34

DOPIS PRESIDENTU SVOBODOVI - 26. SRPNA 1968 str.37

VÝZVA VŠEM PRACUJÍCÍM SVĚTA str.38

LETÁK STUDENTŮ Z PLZNĚ str.39

LETÁK POHRANIČNÍHO SVAZKU PLZEŇ - 21. SRPNA 1968 str.40

2

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

PRAVDA

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KSČ

Sobota 24. srpna 1968

Zvláštní vydání

ZDARMA

PRAVDA - 24. SRPNA 1968 - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

Deník Západočeského KV KSČ vyšel v obvyklém formátu na jednom listu o dvou stranách bez jakýchkoliv fotografií.

První strana:

Stanovisko předsednictva ÚV KSČ k jednání v Moskvě

Z projevu soudruha Věnka Šilhana, který je pověřen vedením sekretariátu ÚV KSČ po dobu nepřítomnosti A. Dubčeka:

„Delegace našich představitelů státu a strany, kterou vede president republiky armádní generál Ludvík Svoboda, odletěla k přímým jednáním do Moskvy. Chci k tomu jménem předsednictva ÚV KSČ zaujmout stanovisko. President republiky soudruh Svoboda má naši plnou důvěru a podporu. Důvěru mají i ti členové delegace, kteří byli zvoleni na sjezdu — soudruzi Husák a Dzúr. Pokud jde o další členy delegace, budeme se k nim chovat tak, jak oni se po tomto mimořádném závažném jednání zachovají k usnesení nejvyššího orgánu strany — mimořádného XIV. sjezdu, nakolik přijmou smýšlení všeho našeho lidu. Usnesení mimořádného sjezdu především zdůrazňuje bezodkladný odchod všech okupačních vojsk z území naší republiky. V této otázce nepřipouštíme žádný kompromis, i když nadále zůstáváme realisty a neuzavíráme se žádné rozumné dohodě, jako jsme se ji neuzavírali v celém polednovém vývoji. Zcela jednoznačně trváme na obnovení plné suverenity našeho státu, chceme věřit, že delegace dosáhne pokroku ve věci normalizace vnitřního života naší republiky, jejích vnějších vztahů. V tomto směru začal pracovat ÚV KSČ na základě předem přijatých usnesení. Hrubé porušení naší státní suverenity vážně narušilo základní hodnoty a jistoty, na nichž bylo budováno naše mezinárodní postavení.

K dalším závažným částem projevu soudruha Věnka Šilhana se vrátíme v dalším vydání.

Všem členům a funkcionářům Komunistické strany Československa

Z prohlášení předsednictva ÚV KSČ

Soudružky a soudruzi,

po dlouhých letech získala naše strana letos v lednu do svého čela nové, Dubčekovo vedení, přijala svůj akční program a začala dělat politiku, kterou podporuje obrovská většina lidu. Začali jsme usilovat o socialismus, který by byl opravdu budován pro lidi, který by měl, jak mnohokrát říkal soudruh Dubček, opravdovou tvář.

Nyní je naše vlast obsazena vojsky některých armád Varšavské smlouvy. Byla zbytečně prolita krev českých a slovenských lidí. Cesta k politice, kterou jsme chtěli postlat socialismus a upevnit důvěru v politiku KSČ a tím zajistit i její rostoucí politický vliv v zemi, je zatarasena tanky.

Co musí dnes udělat komunisté, aby nastoupenou linii své politiky vůbec mohli v budoucnu zase uskutečňovat?

Ze zkušeností dějin naší strany víme, že nejhorší co se stalo v posledních letech bylo to, že stranu ovládli lidé, kteří neměli důvěru ani komunistů, ani ostatních pracujících, našich občanů. Porušili zásady vnitrostranické demokracie a téměř dva miliony komunistů měnili v nástroj své libovůle, brali členům strany jejich vlastní svobodnou vůli, právo myslet a jednat tak, jak to sami komunisté cítili a považovali za správné.

Nesmí se stát, aby komunisté v základních organizacích, v okresních a krajských organizacích znovu podlehli tomu, že budou nástrojem lidí, kteří důvěru strany nemají. Sejděte se ihned všude v základních organizacích a v okresech a rozhodněte sami, jakou cestou se dále. Mimořádný XIV. sjezd KSČ byl složen z demokraticky a právoplatně zvolených delegátů celé strany. Zvolil nový ÚV KSČ a do jeho čela zvolil ty soudruhy, kteří získali důvěru strany a lidu na lednovém vývoji. Do svého předsednictva zvolil nový ÚV KSČ i ty soudruhy, kteří nemohou svoje funkce vykonávat proto, že jsou internováni proti své vůli i proti vůli ústavních orgánů tohoto státu sovětskými ozbrojenými silami: soudruha Alex. Dubčeka, O. Černíka, J. Smrkovského, J. Špačka, F. Kriegla, V. Šimona.

Někteří z těch, komu mimořádný XIV. sjezd KSČ nesvěřil vedoucí funkce, které dříve zaujímali, se pokoušejí přesto mluvit vaším jménem. Protestujte proti tomu, ať mluví sami za sebe.

Komunisté, členové Lidových milicí, nepodřizujte se těm, kdo mlčky souhlasí s tím, že velitel LM s. Dubčak byl proti zákonům tohoto státu, proti vůli sjezdu strany a vůli Lidových milicí internován nezvěmo kdo a proč. Hlaste se podle příkladu pražských Lidových milicí k řádně zvolenému ÚV KSČ a řiďte se jen příkazy jeho předsednictva nebo plena jako kolektivního orgánu.

Komunisté v bezpečnosti a armádě, řiďte se jen rozkazy československých ústavních činitelů, Národního shromáždění, vlády a presidenta republiky.

Komunisté v odborech, buďte iniciátory aktivní politické práce v odborech. Podporujeme plně nejsilnější organizaci dělníků a všech pracujících — Revoluční odborové hnutí. Dělníci komunisté i nekomunisté jsou dnes plně jednotni v tom, aby si v závodech naší pracující hájili své zájmy a zjednávali pořádek sami, bez cizího zásahu.

Naše továrny a závody, naše dělnická třída k tomu mají dost sil a ROH nechť se stane mocnou zbraní v obhajobě politických zájmů všech pracujících v dnešní mimořádné době. Odbory jsou legální organizací nás všech. Využívejme je všichni a udělejme z odborových organizací a orgánů velikou sílu dělníků a všech pracujících lidí, kterou se nikdo nemůže odvážit podezírat z protidělnických, protisocialistických cílů. Pracujme všichni v odborech demokraticky a ukažme sílu miliónů odborářů, mobilizujme ji v zájmu všeho lidu, v zájmu našich národů.

Všichni funkcionáři KSČ jsou odpovědni svému členstvu, komunistům v závodech, na vesnicích i v místech. Udržujte stálé spojení s okresními výbory strany a nedopusťte, aby vaše okresní organizace začal řídit někdo jiný než ti soudruzi, kterým jste dali důvěru na okresních konferencích, stejně jednejte ve městech i v krajích. Všude tam, kde by došlo k obsazení sekretariátu strany cizími vojsky, jsou orgány a funkcionáři strany povinni řídit práci komunistů z jiných míst, z místností národních výborů, továren a podobně.

Nový ústřední výbor KSČ, zvolený mimořádným XIV. sjezdem, se nemusí bát opřít se o vaši vůli a vaše rozhodnutí v základních organizacích, protože věří, že smýšlíte stejně jako delegáti sjezdu, které jste sami zvolili. Věří vám a potřebuje vaši iniciativu, samostatnost, rozhodnost, spoléhá na vaši vlastní komunistickou odpovědnost. Věříme, že jednota strany kolem zásad nové, poledové politiky je reálnou silou.

Nedejte se nikdy vyprovokovat k tomu, abyste vystupovali z řad strany. Ani kdyby došlo k nejhoršímu, ani kdyby sjezdem právoplatně zvolené orgány KSČ byly násilím umlčeny, nikdy neopouštějte stranu. Oslabit nebo likvidovat členskou základnu KSČ — to by sloužilo jen těm, kdo by chtěli několik všeho schopných, bezpáteřných jedinců vydávat opět za mluvčí československých komunistů.

Víme, že za pomoci tanků a kulometů lze dosáhnout mnoho. Nelze však dost dobře zakázat činnost komunistické strany těmi, kdo údajně přišli „pomáhat" upevnit její vedoucí úlohu.

Upevňujte stranu, přijímejte nové členy do KSČ, dělníky, rolníky, inteligenci, přijímejte mládež, všechny ty, kdo chtějí a jsou opravdu schopni bojovat za politickou linii akčního programu KSČ, za požadavky mimořádného XIV. sjezdu strany. Je povinností komunistů, aby vlastenectví, energii i odvahu mládeže nejenom plně ocenili, ale aby mládeži dali svou politickou zkušenost, rozvahu a jasný program opravdu socialistické demokracie. Přijímejte do řad strany mladé dělníky i studenty, dejte zaznít hlasu a vůli mladé socialistické generace v naší straně.

Mimořádný XIV. sjezd KSČ plně potvrdil stanovisko poslední řádné schůze předsednictva ÚV KSČ ze dne 20. 8. 1968, v němž se odsuzuje vojenská obsazení naší republiky bez vědomí presidenta republiky, předsedy Národního shromáždění, předsedy vlády, prvního tajemníka ÚV KSČ a těchto orgánů.

Podporujte všude výzvy ke klidu a rozvaze. Odchod cizích vojsk jako základní podmínku jakékoli samostatné, tvůrčí politiky naší strany nemůžeme prosadit silou zbraní, ale jen silou morálky a práva. Nebojte se žádat všechny zákonné, legální prostředky, podporujte jenom legální podle ústavy utvořenou vládu, jen podle platných československých zákonů a jiných nově volené funkcionáře státu, strany i všech organizací Národní fronty.

Vyzýváme všechny komunisty, aby aktivně a účinně zamezili jakýmkoli pokusům protisocialistických živlů zostřit situaci provokacemi. S protisocialistickými živly jsme s to vypořádat se sami. Nepřipusťte, aby jejich aktivizace byla záminkou vojenské intervence v naší zemi.

Soudružky a soudruzi, odložme dnes všechno, co nás různě rozdělovalo, odložme malicherné spory. Ať je dělítkem jen poctivý postoj k nové, poledové politice KSČ a rovná páteř každého z nás. Soustřeďme jednotně úsilí všech komunistů na hlavní dnešní problémy:

1. Žádejme neprodleně, aby se svých funkcí ve státě, ve straně i v Národní frontě ujali soudruzi A. Dubček, O. Černík, J. Smrkovský, F. Kriegel, J. Špaček a B. Šimon — a to bezpodmínečně všichni.
2. Neuznávejme jako představitele strany nikoho, kdo ke své funkci nemá demokraticky získaný mandát, t. j. v ústředních orgánech KSČ nikoho, kdo nemá mandát mimořádného, XIV. sjezdu strany.
3. Žádejme úplný odchod cizích vojsk armád Varšavské smlouvy, s níž je nynější jejich pobyt na území ČSSR jako členského státu této smlouvy v plném rozporu.
4. Varujme před každou provokací a nerozvážností. Krev našeho lidu je tím nejdražším statkem a všechno co může vést k jejímu zbytečnému prolévání, je nutno odsoudit a účinně všude zabránit tomu, aby ke krveprolití došlo.
5. I kdyby došlo k nejhoršímu, i kdyby brutálním násilím bylo potlačováno vše, co je zaručeno naší ústavou, zákony republiky i stanovami strany — nikdy neopouštějte řady KSČ. Ať v řadách strany je co nejvíce poctivých lidí, dělníků i všech ostatních vrstev, protože zůstane-li strana takto silná dole, bude za čas zase s to vydat ze svých řad schopné politické vůdce a vyvést naše národy z postavení, do něhož je uvrhly přesila moci a násilí.

Soudružky a soudruzi,

tímto jednotným postupem všech komunistů zdaleka nebojujeme jen za naši stranu. Bojujeme za životní zájmy obou našich národů a všeho lidu této země. Každý, kdo tomuto lidu nevěří, kdo bude ochoten pošlapávat hodnoty, pro které náš lid bojoval a strádal, bude nakonec vlastním lidem odsouzen. KSČ to nikdy neudělala a nemůže udělat, protože svoje poslání nevidí v tom, aby se stala vládnoucí politickou klikou, ale v tom, aby sloužila zájmům socialismu v této zemi, aby socialistický řád byl šťastným domovem pro náš vlastní lid. V tom vidíme i svou hluboce internacionální povinnost. Spojenectví socialistických zemí a jednota komunistického a pokrokového hnutí v celém světě nemůže být přece dosahována násilím, ale jen důvěrou, spoluprací a vzájemnou pomocí tam, kde si ji každá socialistická země nebo komunistická strana ve jménu společných zájmů opravdu přeje. V tomto smyslu chápe i vedení strany, pověřené mimořádným XIV. sjezdem, všechny základní dokumenty mezinárodního dělnického hnutí včetně společného „Prohlášení" šesti stran z Bratislavy ze dne 4. 8. 1968. Právě s tímto prohlášením jsou však v hlubokém rozporu ozbrojené akce, které proti naší zemi provedli ostatní signatáři tohoto „Prohlášení".

My komunisté, jsme vedoucí politickou silou v této zemi. Prokažme to i nyní svými skutky; důvěřujme svému lidu, kterému plně odpovídáme za naši politiku.

Je tragédií, že pod heslem o pomoci naší straně byla vyvolána situace, která hrozí zahubit důvěru v socialismus, v Sovětský svaz i v ideály komunistického hnutí. Braňme ve jménu tohoto hnutí jeho ideály, udělejme všude všechno pro to, abychom důvěru lidu neztratili, aby socialismus byl u nás i nadále dílem dobrovolné aktivity a iniciativy miliónů našich pracujících lidí, všech českých a slovenských vlastenců.

Předsednictvo ÚV KSČ

První kapky pravdy v moskevské „Pravdě"

Co říká svět

(Zaznamenáno u rozhlasového přijímače.) — Tisk a rozhlasové stanice všech zemí nadále přinášejí zprávy a komentáře k posledním událostem v Praze a většinou ostře odsuzují hanebnou okupaci naší vlasti.

● Švýcarský červený kříž prohlásil, že v případě potřeby bude organizovat pomocnou akci pro občany naší republiky. Akce by zaznamenala základní potraviny a léky.

● Rakouská republika zaslala Sovětskému svazu nótu, v níž upozorňuje, že bude-li pokračovat agrese vůči Československu, použije Rakousko svého práva a předloží věc Organizaci spojených národů.

Rakouský marxista Ernst Fischer o okupaci ČSSR prohlásil, že je to „šílený vtip a tragédie současně". Zdůraznil, že v tradici Sovětského svazu byla vynechána celá jedna epocha — epocha demokratická, což právě vysvětluje nynější politiku sovětských představitelů a skutečnost, že jakékoliv projevy demokracie kdekoliv v socialistickém táboře považují za nebezpečí pro socialismus a za projevy revizionismu a nepřátelství vůči SSSR.

● Londýnský tisk opakuje protesty a přináší další zprávy o situaci v ČSSR i o tom, že president republiky Ludvík Svoboda odjel na jednání do Moskvy. Listy označují toto rozhodnutí za projev „zralé státnické moudrosti" a netrpělivě očekávají výsledky tohoto jednání.

● Moskevský rozhlas nadále pokračuje ve vykonstruovaném ospravedlňování hrubého porušení svrchovanosti naší země již dobře známými frázemi o projevech kontrarevolučních sil, které pronikly i do stranického aparátu a byly ve spojení se západními imperialisty. „Vojska SSSR a ostatních zemí Varšavské smlouvy přišly do ČSSR na výslovnou žádost legálních představitelů státu." Ve stejném tónu přizvukuje také vysílačka „Vltava", která vysílá na několika vlnových frekvencích a snaží se překrývat zahraniční stanice a rušit jejich příjem na našem území.

● Moskevská „Pravda" dnes poprvé propustila na své stránky alespoň několik kapek pravdy o současné situaci v Československu. „Pravda" konstatuje, že okupace československého území neproběhla hladce a že došlo k četným incidentům, vyvolaným „provokacemi". Bylo nutno v několika případech použít střelných zbraní. O jaké „provokace" šlo, to už moskevská „Pravda" samozřejmě neuvádí. Věříme, že se do „Pravdy" postupně dostane tě skutečné PRAVDY více.

● Ministr zahraničních věcí prof. dr. Jiří Hájek, který včera večer našeho času dorazil do New Yorku, navštívil ihned po svém příletu generálního tajemníka OSN U Thanta a měl s ním asi hodinový rozhovor před další, již čtvrtou schůzkou Rady bezpečnosti, která se pravděpodobně sejde dnes v odpoledních hodinách.

● V hlavním městě Bulharska Sofii byly včera i dnes velké demonstrace studentů před zastupitelskými úřady SSSR a ostatních zemí, jejichž vojska obsadila Československo. Někteří demonstranti vnikli až do budovy velvyslanectví SSSR a tlumočili požadavek, aby sovětská vojska okamžitě opustila území ČSSR.

● Demonstrace pokračují také v Paříži, Berlíně a v Hamburku. Hamburští demonstranti protestují proti okupaci Československa pod heslem „Sověti — ruce pryč od Československa!"

PRVNÍ ZPRÁVA Z MOSKVY

Vláda Československé socialistické republiky obdržela tuto informaci:

President republiky Ludvík Svoboda i delegace se dívají na dosavadní jednání jako na konstruktivní s vyhlídkou na oboustranné přijatelné řešení. President i delegace požadují uvolnění zadržených činitelů, aby tito mohli plně vykonávat své funkce a obnovit činnost ústavních orgánů. Toto přijímá i druhá strana s určitým porozuměním. Další podrobnosti o tomto jednání by byly předčasné. Vláda upozorňuje, že podle dohody s presidentem pouze ona dostává autentické informace.

Poslední zpráva

Podle telefonického rozhovoru, dr. s. Husáka se s. Pavlendou, který zprostředkovali velitelé okupačních jednotek, zúčastní se mimořádného sjezdu KSS i první tajemník ÚV KSČ s. Alexandr Dubček. Protože se chtějí sjezdu zúčastnit i s. dr. Husák a ostatní, doporučil, aby se sjezd předčasně nekonal. Podle slov s. dr. Husáka se má soudruh Dubček ujmout své funkce v nejbližších dnech.

CHRAŇME SI JEDNOTU!

V těchto dnech si vzpomínám na příhodu, která mnou otřásla. Kolik to může být týdnů — snad šest nebo sedm. Tehdy jsem slyšel slova podobná těm, která vykřikovali fašisté a v době okupace Vlajkaři a kolaboranti i jiní podobní výtečníci. Byla zaměřena proti Goldstückerovi, představitelům nového poledního vedení strany a státu, byla namířena proti inteligenci, spisovatelům . . . A několik dnů po té, můj bývalý kamarád z dětství, s nímž jsem rostl, hrál kopanou a prožíval hezké chvíle přátelství, na otázku, co všemu říká, odvětil: „Mám připravený pendrek na všechny ty novináře a spisovatele, i ty, kteří teď vystrčili hlavu, budu je řezat a řezat . . . Náš čas přijde."

Nevím, co tomu říká teď. Já jsem otřesen. Tenkrát jsem nad jeho slovy i nad slovy toho druhého člověka, který nadával Židům, mávl rukou. „Řekl jsem si těmhle lidem je odzvoněno. Ať psi štěkají na měsíc . . ." Ale čas přece jen přišel. Alespoň tak se domnívali pánové Kolder, Indra, Biľak a další. Přišel, alespoň tak se domnívali, i jejich kortešová a služky — typu garážmistra Šťastného, Šalgoviče a jiných, těch, kteří pro svou kariéru jsou ochotni zrazovat všechny poctivé české a slovenské vlastence a vodit je třeba na popraviště.

Proč jsem si na to vzpomněl zrovna nyní? Protože nevěřím, že by se u nás podobní lidé nenašli a chci se na vás, moji milí přátelé, obrátit s prosbou — chraňte si jednotu, nenechte se rozeptat zrádci, pochybovači, zbabělci či kariéristy. Zabezpečte si i závody. Možná, že je to náhoda, ale i v Plzni jsme při výkonu svého novinářského povolání v těhle době byli svědky podivných jevů. Například v pátek večer, krátce před 22. hodinou, když jsme rozváželi druhé vydání Pravdy, stál u hlavní brány podniku Škoda muž ve stínu. V okamžiku, kdy jsme vyjeli, díval se za autem a na hodinky. Ve druhé bráně jsme na to upozornili. Teprve nyní strážní zjišťovali, kdo to je. Dostali jsme od nich odpověď: „To prý je zaměstnanec Škodovky a čeká na nějakou ženskou." Může to být pravda a nemusí. Soudruzi škodováci! V Praze se staly průmyslové závody pevnostmi, v jejichž prostředí se ukryli i delegáti XIV. sjezdu KSČ. Buďte opravdu opatrní a bděli. Chraňte si svůj závod. Snad by bylo dobré, kdyby vy i zaměstnanci ostatních závodů jste ustavovali hlídky z nejlepších a nejpoctivějších zaměstnanců.

Nerad bych šířil podezíravost a vyvolával paniku. O to opravdu nejde. V Plzni se zatím nenašel člověk, který by měl odvahu vystoupit veřejně na obhajobu okupantů a zrádců typu Indry a Biľaka. Ale také se tu děje leccos, co je podezřelé. Jeden z našich přátel, kteří nám bez ohledu na čas a nebezpečí pomáhají, vyprávěl, jak se ho pokoušel někdo fotografovat. Když k tomu člověku šel, ten se dal na útěk. Do naší redakce přišel neznámý muž druhý den okupace a vydával se za příslušníka Státní bezpečnosti. Soudruzi z velitelství nás ujistili, že tam nikoho neposlali. Stal se případ v Chebu, kde zase někdo jménem jakéhosi orgánu chtěl přebírat zdravotnická zařízení. Vidíte tedy, že tu pokusy o vyvolání nezdravé atmosféry jsou.

Je mimořádná doba. Buďte proto mimořádně opatrní. Zjišťujte, bude-li to možné i zadržujte, takové lidi a nedopusťte, aby někdo jakýmkoliv způsobem narušoval jednotu našeho národa. Třeba jen tím, že bude vyvolávat nejistotu, šířit poplašné zprávy, zjišťovat totožnost některých lidí, zajímat se o jejich pobyt a podobně. Nedopusťte, aby tihle lidé pronikli do závodů, kde by mohli nápachat i hmotné škody. Demokracie a svoboda zaručuje výměnu názorů i odpůrcům, ale proti zrádcům a spekulantům postupujme právě v zájmu té demokracie nekompromisně.

Prohlášení vlády

Vláda Československé socialistické republiky vzhledem k tomu, že náměstek ministra vnitra V. Šalgovič přes opětovné vyzvání se nedostavil do schůze vlády a nenavázal s ní spojení, odvolává ho až do ověření případu z funkce náměstka ministra vnitra a prohlašuje: Veškeré rozkazy vydané jeho jménem a jiná podobná opatření, počínaje dnem 20. 8. 1968, je nutné pokládat za neplatné. Řízení Státní bezpečnosti přebírá osobně ministr vnitra.

Noc v redakci

19—20 hodin: Okupační vojska vyklízejí prostory kolem tiskárny a redakce.

20.30 hodin: Porada o dalším vydávání „Pravdy".

23 hodin: Hlídkování před redakcí pokračuje, čeká se bílá volha z Prahy, která veze nežádoucí osádku.

24 hodin: Naše vozy převážejí materiál z náhradního pracoviště do tiskárny.

00.30 hodin: Zahájen provoz na výrobě „Pravdy".

00.45 hodin: Telefony v redakci nepřestávají zvonit, lidé mají zájem o to, co se děje v redakci.

03.00 hod.: První výtisky „Pravdy" chrlí tiskárenská rotačka.

03.20 hod.: Vozy dobrovolníků a vozy PNS se vydaly s „Pravdou" do kraje.

05.00 hod.: Začíná se připravovat další zvláštní vydání „Pravdy", které zrovna teď dostáváte do rukou.

Výroky významných lidí

Motto — T. G. MASARYK: „Žádná moc tohoto světa, byť se s celým světem spojila, neudrží lid národa vzdělaného, ušlechtilého a statečného v poddanosti a otroctví". Všichni v těchto dnech cítíme moudrost těchto slov, jejichž platnost se právě nyní opět potvrdila.

* * *

A naši lidé teď sami vyhlašují svá hesla: „Lenine probuď se — Brežněv se zbláznil" „Než mít takové bratry, raději se stanu neutrálním jedinečkem", „Šest let jsme na vás čekali — sto let nás to bude mrzet", „Krví se nejen pečeti, ale i smazává"

ERNST FISCHER (filosof, ideolog Rakouské komunistické strany): „To, co se stalo v ČSSR, je směs šílenství a zločinu. Je to projev tradičního sovětského „strachu ze svobody".

ING. JIŘÍ HANZELKA (člen nového ÚV KSČ) v rozhlasovém projevu řekl: „Tyto dny jsou zásobárnou naší mravní síly do budoucnosti. My tyto dny musíme přežít, a my je přežijeme. Nejsme sami. Celý svět ví o nehorázností a lžích, které okupanti hlásají do světa. Jsou to pokrytci. Jsem přesvědčen, že okupace Československa je dočasná. Chovejme se tak, abychom se nikdy nemuseli stydět před svými dětmi!"

JIŘÍ RAŠKA (olympijský vítěz): „Okupace je pro mne největší porážkou, s níž se nikdy nesmířím."

První usnesení předsednictva ÚV KSČ po XIV. sjezdu

ŠVESTKA zbaven vedoucí funkce v Rudém právu

Podle zprávy svobodného vysílače Československo I byl Oldřich Švestka, který ještě před několika dny ronil slzy nad budoucností sociální jistoty dělníků v obrodném procesu, zbaven funkce vedoucího redaktora Rudého práva. Předsednictvo ústředního výboru KSČ projednalo dále další vydávání svého orgánu, jehož řízením byli pověřeni Jiří Sekora, Zdislav Šulc a Emil Šip, kteří zůstali věrni Dubčekovu vedení.

V neděli na mimořádnou směnu!

Dálnopis od pracujících staňkovské cihelny:

My, zaměstnanci národního podniku Západočeské cihelny Staňkov, okres Domažlice, vyjadřujeme protest proti okupaci tím, že na podporu soudruhům Svobodovi a Dubčekovi v neděli dne 25. 8. 1968 vyhlašujeme pracovní směnu na odstranění manka ve výrobě vzniklého stávkami a situací po okupaci naší země. Vyzýváme k následování všechny závody našeho národního podniku a ostatní průmyslové závody okresu Domažlice. Nikdy se nepodřídíme násilné okupaci našeho státu a neuznáváme jinou vládu než vládu inž. Černíka.

ZAMĚSTNANCI CIHELNY STAŇKOV

S trikolorou na klopách...

Ten včerejší den byl zdánlivě jako každý jiný před 21. srpnem. Lidé po osmé hodině zaplnili obchody — odnášeli si brambory, zeleninu — i květiny. Sem tam někdo nesl pár hub (houbaři tedy byli v lesích). Na některých místech stojí v hloučku našich lidí regulovčící vojsk Varšavské smlouvy, stále nechápající, co se u nás děje.

Doslova je děsí klid a pasivní rezistence našich občanů. Na druhé straně se však objevují v ulicích osobní i nákladní auta s československými prapory, na klopách kabátů, košil a svetrů nám všem drahé trikolóry. Ach, jak se v pár hodinách obrací svět. Ještě předevčírem jsme nepřipustili otázku — o přátelství s lidem Sovětského svazu — a dnes mávámě na pozdrav zahraničním turistům i z NSR, kteří houfně opouštějí naši republiku.

Práce v závodech pokračuje, stejně jako diskuse. Je toho stále dost a dost. Zprávy z rozhlasu i z naší Pravdy přinášejí stále něco nového, je v těchto pohnutých chvílích skutečně o čem hovořit. Zaznívá hlas s. Císaře — a jen se trochu uklidní hladina, rozvířená jeho slovy — je slyšet doslova propašovanou zprávu od soudruha Dubčeka. V hlavním městě republiky začíná mimořádný XIV. sjezd KSČ, ministr zahraničí s. Hájek odlétá na zasedání OSN. Hlava se točí z onoho kolotoče informací, ale všechno člověk snese, když o něco jde. A u nás jde přece o mnoho, až příliš mnoho, než abychom nechápali. Ale o to větší je třeba zachovat klid a zdravý rozum, tak, jako druhý den neblahé okupace. Tyto vlastnosti našich lidí jsou nejlepšími zbraněmi těchto dnů proti těm, kteří nám přišli „pomoci" s děly a samopaly.

JÁN MUŽÍK V RADĚ BEZPEČNOSTI O OKUPACI ČESKOSLOVENSKA

Zástupce ČSSR v OSN Ján Mužík otevřel svým projevem včerejší zasedání Rady bezpečnosti, které jednalo o okupaci Československa. Ve svém projevu zdůraznil několik skutečností:

1. Okupace Československa cizími vojenskými silami je v celém rozsahu protizákonná.

2. Jen právoplatně zvolení ústavní činitelé jsou skutečnými představiteli ČSSR a jejího lidu a musí proto dostat všechny možnosti, aby mohli svobodně vykonávat jim ústavně svěřené funkce bez protizákonných zásahů ze strany okupačních armád.

3. Všechny činy okupačních sil na území ČSSR jsou nezákonné.

4. Je absolutně nutné, aby se úplně a bezodkladně skončila okupace, aby se stáhly všechny okupační síly z území ČSSR a aby se v plné míře obnovila suverenita a územní nedotknutelnost ČSSR.

Aby vyvrátil soustavné zdůvodňování okupace jako zákrok Sovětů a armád Varšavské smlouvy proti kombinovanému úsilí kontrarevolučních sil Československa a západních mocností, československý delegát Ján Mužík zakončil svůj projev takto: „Pane předsedo, chtěl bych vám zdůraznit jednu věc, aby byla úplně jasná. Je jediná věc, za kterou stojíme, a to je věc socialismu. Jsme poslední, kteří by chtěli vidět věc socialismu poškozenou jediné víc, než se dosud stalo. Ideály socialismu jsou svaté nejen nám, ale celému pokrokovému lidstvu."

Na neděli připravují ve Škodovce

mimořádné směny

Ve Škodovce organizují odborové orgány na zítřek mimořádnou nedělní směnu. Chtějí tím pomoci narušenému národnímu hospodářství a zároveň čelit některým provokačním hlasům okupantů a jejich kolaborantů, že dosavadní protestní stávky byly vyprovokovány jednotlivci. Zítřejší směnou škodováci dokáží, že to není pravda a že jejich snaha prospět k normalizaci života u nás je spontánní.

Technicko-hospodářské pracovníky podniku, kteří bydlí na vesnici požádají odboroví funkcionáři, aby zítra nastoupili místo v továrně ve své vesnici, kde by pomohli při sklizni úrody.

Prohlášení plenárního zasedání OV KSČ Plzeň-sever

Plénum OV KSČ Plzeň-sever se sešlo na svém zasedání za účasti delegátů XIV. sjezdu našeho okresu dne 23. 8. 1968 a přijalo toto stanovisko:

1. Schvaluje prohlášení předsednictva OV KSČ Plzeň-sever ke vzniklé situaci a přijímá tyto závěry:

a) Po seznámení se s průběhem jednání XIV. sjezdu a s dokumenty přijatými tímto sjezdem se plénum OV KSČ Plzeň-sever s nimi plně a bez výhrad ztotožňuje. Současně vyzývá všechny stranické organizace k jejich plnění.

b) Prohlašujeme, že plně uznáváme XIV. sjezdem nově zvolený ústřední výbor strany a budeme se řídit pouze jeho pokyny. Předem odmítáme podrobit se jinému vedení strany, které by bylo ustaveno jiným, stanovám odporujícím způsobem.

c) Současně odmítáme i případně nově ustavené státní orgány, které by vznikly proti vůli lidu a zdůrazňujeme, že nadále uznáváme pouze legální vládu v čele se soudruhem Ing. Černíkem, prezidenta republiky s. L. Svobodu a Národní shromáždění v čele se s. Smrkovským.

d) Požadujeme okamžitý odchod okupačních armád, náhradu způsobených škod a okamžité propuštění všech nezákonně internovaných osob a zvláště představitelů našeho veřejného života.

e) Trváme na tom, abychom jako ČSSR měli právo řešit si své vnitřní záležitosti podle svých potřeb bez jakéhokoliv zásahu zvenčí.

f) Obsazení ČSSR cizími vojsky bez vědomí a pozvání našich zákonodárných sborů považujeme za akt agrese, který pošlapává všechny zásady nejen vztahů mezi socialistickými státy, ale i mezinárodního práva a mírových vztahů mezi národy.

g) Vyzýváme všechny komunisty, příslušníky LM, jakož i všechny občany našeho okresu k tomu, aby v těchto těžkých chvílích stáli za ústředním výborem zvoleným XIV. sjezdem a řídili se jeho pokyny.

Chceme i nadále podporovat naše zákonodárné a státní orgány, které byly zvoleny legální cestou. Nepodřizujte se jiným výzvám či pokynům než těchto demokraticky zvolených orgánů. V současné době je nutné zachovat klid a neudělat nic, co by bylo možné zneužít k provokaci, což by mohlo mít tragické následky. Vyzýváme všechny občany našeho okresu, aby pomohli řešit zásobovací situaci, dokončit žně, a nepodlehli panice.

OKRESNÍ VÝBOR
KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA
PLZEŇ-SEVER

Pozvání pod deštníkem

Včerejší večer byl k nám trošku nemilosrdný. Stáli jsme plni netrpělivosti, v dešti na ulici a čekali na nájezd okupantské bojové techniky od tiskárny. Proti nám hradba obrněných vozidel a před nimi hlídkující vojáci Sovětské okupační armády s nasazenými bodáky. Z pod přileb s rudou hvězdou a označením vojenské policie na nás směřovaly tupé výrazy téměř dětských obličejů.

Nebylo nám dobře. Zvláště při pohledu na další vojáky, kteří s ostře nabitými samopaly vcházeli do budovy tiskárny, kam jsme ještě nedávno nosili rukopisy článků Pravdy. Podešli jsme na autobusové nádraží, abychom se alespoň na chvíli vymanili z tísnivého pohledu. Mile nás potěšilo nenadálé pozvání na hrnek černé kávy. Přišlo z rodiny, která nás znd, a nabídla ještě další pomoc.

Nebyla to ojedinělá pozornost. Po celý den, od doby, kdy se lidé dověděli o obsazení tiskárny, nám nabízeli telefonicky i osobně různí lidé, orgány, instituce, podniky i závody všemožnou pomoc — jen aby se jim dostala do rukou jejich Pravda.

Déšť neustal, ale my jsme se přece jen dočkali. Kolona okupantských vozidel se dala do pohybu a pro tento večer definitivně opustila prostory tiskárny. My stáhli deštník a dali se do práce.

Jen aby už se nevrátili...

Čechoslováci v Sofii

Udělali jsme všechno?

Poslouchal jsem v legálním pražském rozhlase vystoupení člena nově zvoleného ústředního výboru komunistické strany — ing. Jiřího Hanzelku. Když hovořil o tom, že svět o nás ví a sympatizuje s námi, ale že lid v pěti okupantských zemích je dosud zaslepen lživou propagandou hlásanou svými vlastními představiteli nebo přímo Sovětským svazem, vzpomněl jsem si na nedávný pobyt v Sofii při IX. světovém festivalu mládeže.

Tam jsme se každý den snažili dělat všechno pro to, abychom přesvědčili obyvatele hlavního města o myšlence, stručně shrnuté do hesla: „Dubček, Svoboda — to je naše obrodaí" Teď vidím, že jsme asi nepřesvědčili, že naše úsilí bylo marné. Přišel tragický den 21. srpna.

A tak jsem si vzpomněl na zprávu, která byla mezi námi rozšiřována při jedné z festivalových večeří v restauru Erna. Už na konci července se po Sofii říkalo: „V Praze je prý armáda a k moci se dostal Drahomír Kolder...!?". Pochopitelně jsme těmto poplašným zvěstem nevěřili — a nakonec se také ukázalo, že nebyly pravdivé — ale přesto se musím ještě dnes k nim vracet. Nebyl Kolder a jemu podobní odpovědni také za to, jak špatně už se před více než dvěma týdny k [illegible] chovali oficiální bulharské úřady...? (jb)

Vyšly noviny Rokycanska

Dnes v sobotu vyšlo zvláštní vydání okresních novin Rokycanska, které přináší stanovisko předsednictva OV KSČ ke XIV. sjezdu strany. Plně se staví za nový ÚV a jeho předsednictvo v čele se soudruhem Dubčekem. Žádá všechny stranické organizace NF a všechny občany, aby setrvali na svém stanovisku suverenity našeho lidu a podpoře sil, které stojí za nově zvoleným ÚV i za legálně volenými orgány státu, za odchod vojsk Varšavské smlouvy z našeho území. Předsednictvo vyslovuje přesvědčení, že obyvatelé okresu zachovají i nadále klid, rozvahu i pevný názor. Toto stanovisko plně schválilo ve své diskusi také plénum, které skončilo včera ve večerních hodinách.

NEPROJDOU!

Všichni si jistě vzpomenete na ono nepříjemně znějící hlášení rozhlasu, o prvních zrádcích – kolaborantech, o prvních, kteří zradili i služební přísahu a propůjčili se v Praze k zatýkání některých funkcionářů.

I v Plzni, třebaže je tu dobře znám postoj našich bezpečnostních složek, se objevily poplašné zprávy, že tu auta určitých značek dělají rovněž špinavou práci. Byl jsem svědkem toho, jak v pátek v podvečerních hodinách se chystali příslušníci naší bezpečnosti na křižovatce jedné z výpadových silnic k zajištění ohlášené bílé volhy. Zatím nedojela...

Jsou dobře připravena opatření i na další podobné „značky". V pátek večer to sdělili funkcionářům strany na besedě s delegáty XIV. sjezdu velitel městské správy Veřejné bezpečnosti v Plzni.

Paragraf 91 čs. trestního zákona

VLASTIZRADA

Československý občan, který se spojí s cizí mocí nebo s cizím činitelem, spáchá trestný čin rozvracení republiky, teroru, záškodnictví nebo sabotáže, bude potrestán odnětím svobody na 12—15 let nebo trestem smrti.

Plzní zní jednotný hlas:
OKUPANTI, jděte domů!

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

PRAVDA

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KSČ

Pondělí 26. srpna 1968 • Cena
Ročník 49 — Číslo 205 • 40 hal.

15

PRAVDA - 26. SRPNA 1968 - č. 205

(Čtyřstránkové vydání deníku Západočeského KV KSČ)
Normální formát

První strana:

V záhlaví přes celou šíři vytištěné heslo:

"PRAVDU NEDOKÁŽÍ ZNIČIT ANI TANKY"

a pod ním velká fotografie protiletadlového dvojčete se sovětskými vojáky v palebném postavení před domem, na němž je umístěn nápis "Sovětské umění dvacátých let".

Dále tyto články:

My, českoslovenští vojáci,

věrni slovům přísahy, kterou jsme složili ústavním činitelům svrchované Československé republiky, prohlašujeme:

1. Nikdy dobrovolně nevydáme z rukou zbraně, jež nám byly k ochraně státní samostatnosti svěřeny.
2. Za žádnou cenu nebudeme spolupracovat s okupačními vojsky, ani jim nebudeme poskytovat nijakou podporu.
3. Naopak v souladu se svým posláním budeme spolupracovat s naším lidem za udržení moci našich legálních institucí, a proto budeme plnit rozkazy svých legálních velitelů, k nimž máme důvěru.
4. Stojíme plně za naším vrchním velitelem, presidentem, armádním generálem Ludvíkem Svobodou, předsedou vlády Oldřichem Černíkem a představitelem naší komunistické strany Alexandrem Dubčekem.
5. Hluboce litujeme, že naše upřímné přátelství s armádami Varšavské smlouvy bylo pěti těmito armádami tak věrolomně zrazeno.

Ať žije SVOBODA — DUBČEK!

(leták pražských vojáků)

Bojí se dělníků

Sovětské jednotky vybraly včera dopoledne skladiště zbraní jednotky LM na Vysoké škole politické v Praze. Rozložily zbraně na nádvoří a fotografovali je. Fotografie jim mají zřejmě sloužit jako důkaz kontrarevolučních příprav v Československu. Členové jednotky LM na vysoké škole jsou většinou dělníci, zámečníci a údržbáři. Je charakteristické, že Sověti už odzbrojují jednotky LM, na které tolik, tolik spoléhali.

Paragraf 91 čs. trestního zákona

VLASTIZRADA

Československý občan, který se spojí s cizí mocí nebo s cizím činitelem, spáchá trestný čin rozvracení republiky, teroru, záškodnictví nebo sabotáže, bude potrestán odnětím svobody na 12—15 let nebo trestem smrti.

Z jednání předsednictva KV KSČ

Krajskému výboru KSČ docházejí informace z okresních výborů a základních organizací, že se v této pro celý národ osudové době hlásí do komunistické strany noví členové. Přihlášky odevzdávají někteří občané i přímo krajskému výboru KSČ. Je to pro stranu nesmírná podpora nejen početní, ale především morální a politická. Je to svědectví toho, že politika strany v současné době vyjadřuje mínění a zájmy všech čestných vlastenců. Příliv nových členů do strany umožní výrazně prohloubit demokratickou a progresivní politiku strany. Strana bude taková, jaká bude její členská základna. Bude-li strana silná v základních organizacích, nikdy se nikomu nemůže podařit strhnout stranu k jiné politice než k té, která je výrazem zájmů lidu.

Mladí lidé, vstupujte do strany! Je to v zájmu vlasti, v zájmu socialismu.

Výbory základních organizací, zajišťujte bez jakýchkoliv průtahů přijímání nových členů na nejbližších plenárních schůzích. Vycházejte z toho, že přihláška do strany v této době říká o člověku více než papírové posudky.

V této době se také hlásí noví soudruzi do Lidových milicí. I to je důkaz, že je oceňován pevný postoj Lidových milicí, jejich neochvějná podpora politice Komunistické strany Československa. Lidové milice tak, jako vždy v minulosti, projevují neochvějnou věrnost zájmům našeho lidu, zájmům dělnické třídy.

V některých městech a větších místech se v této době, jako výraz politické jednoty všeho lidu, ustavují na podporu KSČ a ostatních politických stran a masových a společenských organizací městské a místní výbory Národní fronty.

Předsednictvo krajského výboru je toho názoru, že je správné tyto výbory ustavovat za podmínky, bude-li zajištěno jejich ustavení skutečně demokratickou cestou a že budou rozvíjet svou činnost podle prohlášení ústředního výboru Národní fronty.

Lež v plamenech

Nad městem se snesl soumrak. Sovětský gazik projíždí neúměrnou rychlostí. Z jeho oken vyletují popsané listy. Některé jsou menší, jiné docela velké plachty.

„Zapalte to," slyším hlas z chodníku. Papíry sotva dopadly na zem, už po nich sahají mladí lidé a aniž by je četli, zapalují.

„Je to od okupantů, nemůže tam být nic dobrého," říkají u ohně. Po celé třídě 1. máje hoří podobné ohníčky. Některé len sotva vzplanou, hned uhasínají, z jiných vyšlehne pořádný plamen.

Stačil jsem postřehnout, že jde o moskevskou Pravdu a Izvěstije, psané pro nás. S vymyšlenými nepravdami. Kousek dál jsem do nich nahlédl u jedné občanky, která nad tím, co o nás píší, kroutila hlavou a toto počínání odsuzovala. Potom také novíny zapálila.

Dík vlády

Vláda, která se v průběhu včerejšího dopoledne zabývala mj. hodnocením hospodářské situace a zásobováním, dostává zprávy o tom, že v četných průmyslových závodech, v zemědělství a dopravě po celé republice nastoupili pracující k mimořádným Dubčekovým směnám. Chtějí tak zmírnit důsledky obsazení naší země cizími armádami. Vláda spolu s ÚRO, jejíž předseda se jednání zúčastnil, děkují všem pracovníkům, kteří tak projevují vlastenecké uvědomění a věří, že země jednotně stojí za ústavními orgány ČSSR.

POŽADAVKY ODMÍTÁME

Krátce po šestnácté hodině včera navštívilo pět důstojníků a jeden poddůstojník sovětských okupačních jednotek předsednictvo krajského výboru KSČ v Plzni. Položili otázku: proč vycházejí v Plzni noviny a letáky s protisovětskými hesly a proč rozhlas vysílá hesla. Dále proč občané ničí ukazatele na silnicích a proč místní orgány v obcích a místech nakladou proti tomu odpor. Žádali, aby orgány proti těmto jevům vystoupily.

Předsednictvo krajského výboru odmítlo kategoricky tento požadavek a zdůraznilo, že tisk, letáky ani rozhlas nevítočí proti Sovětskému svazu, ale vystupují na obranu suverenity našeho státu a proti násilné okupaci republiky. Předsednictvo důstojníkům okupačních vojsk vysvětlovalo, že násilnou vojenskou okupací došlo k vážnému narušení vztahů našich národů k Sovětskému svazu, že byly pošlapány principy marxismu-leninismu. Náš lid se s těmito skutečnostmi nemůže smířit a příslušníci okupačních vojsk v tomto směru nemohou čekat podporu.

Předsednictvo krajského výboru strany jim vysvětlilo, že z naší strany bylo učiněno vše pro to, aby nedošlo k zbytečným tragickým událostem, ke krveprolití. Žádalo druhou stranu, aby také ona pochopila svou odpovědnost v tomto směru a učinila rovněž, co je v jejích silách.

Důstojníci sovětských okupačních jednotek pak vznesli požadavek, aby jim krajský výbor strany umožnil setkání s mládeží a pracujícími v závodech. Předsednictvo tento požadavek odmítlo do té doby, dokud nebudou známy závěry jednání našich nejvyšších představitelů v Moskvě.

V průběhu tohoto jednání, které si vyžádali důstojníci sovětských okupačních jednotek z pověření velitele armády Kažanova, se znovu ukázalo, že stojíme na naprosto odlišných pozicích a že za současné situace není možné se domluvit.

Pevně a neochvějně!

Malý národ to nemá nikdy lehké. A naše dva národy uprostřed Evropy se zvlášť musely těžce probíjet historií — jejich větší sousedé měly vždy zálusk na srdce evropského kontinentu. Dlouho trvalo, než jsme si vybojovali svobodu. Po roce 1918 si Češi a Slováci chtěli udělat pořádek ve své zemi — bylo těžké v tehdejší evropské konstelaci uskutečnit všechny ideály, které si nová republika dala do vínku. Sociální otřesy světového kapitalismu doléhaly velmi těžce, sotva začalo svítat určité zlepšení, objevil se hnědý přízrak na severu. A přišel velký úder — 15. března 1939. Na šest let se stal z malé rozdělené země koncentrák.

Rozbřesk nastal opět v roce 1945 — skončila druhá světová válka, armády velmocí, z nichž největší podíl měl Sovětský svaz, přinesly svobodu. Rozevřela se veliká perspektiva a národ se snažil ji naplnit. Věděl, že kapitalismus není jeho cestou, jak ho tomu učili nejlepší synové národa, věděl, že pro svou budoucnost potřebuje lidštější společenské zřízení. Proto měl Únor plnou podporu, i když revoluční zlom přinesl i některé negativní jevy. Strana nedokázala — vinou centralistického a byrokratického vedení — prosadit, aby revoluční doba skončila tehdy, kdy skončit měla; kdy měla nastat nová epocha, která by rozšiřovala prostor socialismu pro všechny a dávala základ socialismu demokratickému. Stalo se to až v lednu 1968.

Říkali jsme tomu období politické jaro a všichni jsme to tak cítili. Bylo až zázračné, jak stoupla autorita strany, jak stoupl význam socialismus. Chtěli jsme si to v naší zemi dělat tak, jak to odpovídá našim tužbám a našim tradicím.

Jenže našim bratrským stranám se to jaksi nezdálo, nemohli to, co z Prahy přicházelo, potřebovat. Chtěli jsme o tom diskutovat, podepsali jsme dohody a usnesení.

Ale přišel 21. srpen 1968. Nemohli jsme ten čin pochopit, ostatně je velmi těžké najít v tom nějakou logiku věcí. Zvlášť když nevyšlo to, nač okupanti spoléhali: vytvoří se nová vláda a vedení strany, která zásahu dodají zdání legality. Ale byla to špatná režie — věci dopadly nějak jinak, než si okupanti představovali. Nezískali zřejmě lidi pro novou vládu, lid se sjednotil jako nikdy dřív, vytvořila se atmosféra, kdy jednat a kolaborovat s okupanty je nesmírná hanba, nesmírná zrada. Celá strana, celý národ stojí za Dubčekem a Svobodou, každou minutu posilován sdělovacími prostředky v pololegalitě.

(Dokončení na str. 4.)

Otevřený dopis »panu Haf Haf...«

Domníváš se, že tvé štěkání do okupantské televize, tvé sprosté lhaní, že poctiví komunisté a marxisté jsou u nás terorizováni, že střílejí jedině kontrarevolucionáři, a že náš lid uvítal okupační armády s nadšením, může někoho přesvědčit? Uvědom si, že mluvíš k národu, který je nesmírně vyspělý a patří k těm, jež ovlivňovaly rozvoj evropské kultury dávno před tím, než si v leckterých zemích začali říkat, že jsou před vojem pokroku.

Ve druhé světové válce se propůjčil k podobnému činu anglický lord. Angličané mu začali říkat HAF-HAF. A nepo slouchali ho, a když, pak jim byl k smíchu. I když to bylo v době, kdy hitlerovská luftwaffe doslova drtila anglická města, v době, kdy v boji proti fašistům zůstala Anglie sama. To byl humor, víš? Hitlerovská propaganda ho nazývala šibeničním. Na tohoto zrádcovského lorda jednou však došlo, protože rozprávi nemůže být nekonečné. Jednou pravda zvítězí a pak běda těm, kteří se nestydělí přivést na svůj lid, na svou vlastní mateřskou zemi nepřátele. Ten přijde před soud lidu a bude spravedlivě potrestán.

Nevěřím v tvoji inteligenci, a proto jsem ti musel vysvětlit, proč jsem zvolil pro tebe oslovení — pane HAF HAF". Je to pro tebe příléhavé jméno Protože ty opravdu štěkáš. Pochybuji o tom, že by ses mohl po těchto slovech nastydět. Jsi možná z české mámy — říkám možná — nechci se mi tomu věřit, ale kdybys prozradil svoje jméno, po stavil se poctivě a otevřeně za svoje názory, za své lži, musela by tvoje matka prohlásit, že se tě zříká. Asi by ji to bolelo. Každou mámu bolí, když ztrácí syna. Jenomže — ztratit ho v boji za vlast, ztratit ho jakýmkoliv jiným způsobem, je vždycky pro každou mámu přijatelnější, než když o něm ví, že zradil zemi, v níž se naučil mateřskou řeč.

Budeš asi štěkat dál. Štěkej. Poslouchá tě velmi málo lidí. Tvoje slova, to je ta kapka jedu, o níž ve svém stupidním projevu mluvíš. Uvědom si však, že v této zemi máme zkušenosti s takovými jako jsi ty, a to znamená víc, než si ty a tvoji věrolomní chlebodárci předpokládali. Jednou budeš muset přetat. Soud bude spravedlivý, ale přísný.

Na druhé straně

jsou kromě textu dvě fotografie. Na první záběr z Plzeňské Škodovky s tímto podtextem:

"Z NEDĚLNÍ SMĚNY VE VELKÉ OBROBNĚ ŠKODOVKY"

Na druhé sevětští vojáci před budovou pražského rozhlasu a občan s plakátem připveněným na hrudi. Podtext:

"Před pražským rozhlasem".

Dále tyto články:

Stručně z Rokycanska

- OV ČSM Rokycany vyzval všechny mladé lidi z okresu, aby se přihlásili na pomoc národnímu hospodářství na nejvíce ohrožených úsecích.
- ONV Rokycany zahájil soupis škod způsobených okupačními armádami. Odhaduje se, že jen na komunikacích dosahují škody za první tři dny částky 15 miliónů korun.
- Prohlášení na podporu presidenta s. Svobody, vlády a NS, na podporu stanoviska předsednictva ÚV KSČ a výzvu veliteli okupačních armád generálu Pavlovskému k odsunu jeho armád z našich zemí podepsalo na Rokycansku již 20 000 občanů.

Mimořádná „Dubčekova směna" ve Škodovce

Jménem 40 000 kováků

Včerejší neděle byla v plzeňské Škodovce běžným pracovním dnem. Více než 16 000 zaměstnanců nastoupilo na svá pracoviště jako každý jiný den. Až na pár žen, které se starají o děti, přišla na tuto směnu vítězství celá rodina Škodováků.

Jediný hlas zněl v závodech, kterými jsem procházel. Stojíme za Dubčekem, Černíkem, Smrkovským — stojíme za presidentem republiky Ludvíkem Svobodou. Toužebně si přejeme, aby úspěšně skončila jednání v Moskvě, aby se naši jediní představitelé vrátili v pořádku domů, aby okupanti odtáhli tam, odkud přijeli. Škodováci od strojů, od rýsovacích prken v konstrukčních kancelářích, prostě všichni prohlašují s hrdým výrazem: v této těžké chvíli jsme tak jednotní, jako nikdy v historii našeho státu!

Do hukotu strojů, které si předou svou písničku, zaznívá hlas ze závodního rozhlasu. Výzva 40 000 škodováků, určená našim drahým, kteří se účastní těžkého jednání v Moskvě: „I když do naší vlasti proudí další tanky a těžká bojová technika okupačních armád, my vám věříme. Můžeme vás ujistit, že pevně stojíme za vámi, že se nenecháme zviklat žádným činem, kterým nás okupanti mohou každou hodinu překvapit. Trváme na okamžitém odchodu okupačních vojsk. Nepřistupujte na žádný kompromis, stojí za vámi celý národ jako nikdy! Máte v nás sílu, na kterou se můžete kdykoliv a za každých okolností obrátit.

Mluvím s pracovníky, kteří o přestávce čtou stránky naší Pravdy. Na otázku — jak chtějí dohonit všechno to, co se na pracovištích v těchto dnech zmeškalo — jediná odpověď. „Buďte bez obav, všechny ztráty, které vznikly v našem závodě, nahradíme, a nejen to!

„Dubčekova směna" se tedy ve Škodovce vydařila — kováci znovu ukázali, jaký je jejich postoj k naší vládě, našemu presidentu republiky Ludvíku Svobodovi. Děkujeme vám všem!

Dopraváci nezklamali

Mimořádná směna včera plzeňské dopraváky nepřekvapila. Všichni pracující, kteří nastupovali do podniků a závodů, byli včas na pracovištích. Dopravní podniky města Plzně nasadily na trať dostatek tramvají, trolejbusů i autobusů. Podobně tomu bylo i odpoledne, když se po skončení „Dubčekovy směny" lidé vraceli domů.

Hraničáři věří Ludvíku Svobodovi

S vývojem politické situace v našem nejzápadnějším cípu republiky se zabývá i nadále na svém stálém zasedání předsednictvo OV KSČ v Chebu. Jednání jsou přítomni i členové rady ONV a OV Národní fronty. Jak jsme byli v neděli informováni, je stanovisko občanů okresu Cheb nadále stejné — plně podporují politiku našich legálně zvolených ústředních orgánů.

Mimořádně srdečné pozdravy posílají z Chebu a Aše Ludvíku Svobodovi, který jako vůbec první československý president navštívil tuto nejzápadnější výspu v minulém měsíci.

I nadále jsou občanné informování vysíláním okresního studia a redakce Hraničáře vydala v neděli již 9. mimořádné číslo. Spolu s kolektivem tiskárny pracuje legálně. Jejich objekty byly obsazeny okupanty jen první den agrese. V jednom z mimořádných čísel Hraničáře je zveřejněn dopis předsedy ONV v Chebu dr. Stanislava Kocourka všem občanům. Kromě jiného píše: „Nepožadujeme a nepotřebujeme žádnou pomoc k řešení našich vnitřních záležitostí. Tyto záležitosti si vyřešíme sami, vyřeší si je náš lid v čele se svými představiteli. Projevme v těchto chvílích jednotu jako v minulých týdnech.

Mladí lidé na žních

Nejen rezolucemi a manifestacemi, ale i skutky vyjadřují mladí lidé svůj hlas v těchto vážných dnech. Například v obci Plesná — na samých hranicích ČSSR s NDR — vyzvala organizace strany spolu s MNV občany, aby pomohli ve žních. Během necelé půl hodiny po výzvě se shromáždilo 21 lidí, mezi kterými vyhlížely mladé tváře. Během dopoledne přicházeli na brigádu další občané. Na Dubčekovu neděli nastoupili dále zaměstnanci závodu Metalis v Aši a ČSAD v Chebu a v Aši.

Střežili svůj závod

Na výzvu Ústřední rady odborů přišla v neděli ráno část zaměstnanců podniku Stavební stroje v Plzni do svého závodu, aby v případě nebezpečí mohli ihned svolat všechny své spoluzaměstnance. Včerejší hlídka strážila závod před případným příchodem okupantů.

Pozdrav presidenta republiky

V sobotu večer při rozhovoru presidenta republiky soudruha L. Svobody z Moskvy předal president Československé republiky co nejsrdečnější pozdravy velení Čs. lidové armády a všem jejím příslušníkům. Dále jsou tyto pozdravy vyřizovány od ministra Dzúra, Dubčeka, Smrkovského a ostatních členů delegace. Jednání podle nich probíhají velmi solidně. Výsledky těchto jednání však závisejí od zachování klidu a zdrženlivého chování doma, co by mohlo narušit řádné skončení jednání. Všichni v nejbližší době přijedí domů, na což se velmi těší. Za správnost tohoto telegramu podepsán generál Jan Kostera.

Náš národ neskoná

Každý reaguje jinak; někdo pláče, někdo zatne zuby, někdo sepne ruce k nebesům a třebaže se už dávno, moc dávno nemodlil, rozpomene se na slova prastaré modlitby a přosí Boha. To vše jsme viděli a prožili. Otřesení. Usouženi. Na prahu zoufalství. Srdce až v krku a ruce prázdné. Ale přece bohatí. Tak přebohatí silou a láskou k této zemi, k té malé, tolikrát soužené vlasti, že až svět závidí. A že nás obdivuje.

Osmičky jsou osudné v našich dějinách. Rok 1618 — vznik třicetileté války. Rok 1848 — první pražské barikády, národně osvobozenecký boj našeho lidu. Pak rok 1918, naplnění dávných nadějí našich pradědů. Ale přišel rok 1938 a první naše okupace. Naši tátové plakali, když táhli zpět od uloupených hranic. O deset let později přišel Únor. Dějiny zhodnotí jeho význam i pozdější deformace. A nyní — ne, ani se věřit nechce. Ti, které jsme až nekriticky milovali, kteří nám byli nejbližší na světě, ti nás přišli okupovat. Za noci. Za tmavé, sychravé noci. Přijeli na tancích a obrněncích a střílelí. Naše lidi. Střílelí do rozhlasu, do Národního muzea, našeho pokladu, kolébky dávné moudrosti. Odvlekli ty, které národ uznává za své jediné a právoplatné vůdce. Ne, lidé, to je příliš. A láska se změnila v hněv.

Jsou bezradní. Přijeli potlačit kontrarevoluci a našli pokojnou zem. Lidé s nimi hovoří, ptají se — pačemu vy přijechali? — a oni uhýbají očima. A někteří i pláčí. Chodím kolem nich a odvracím oči, protože jsem máma a vono jsou mladí hoši. Skoro kluci, sotva odrostlí mámině sukni. Odvracím oči proto, abych neviděla jejich zmatek, abych se nesžitovala nad jejich mládím, tak zeleným, tak vyjukaným. Neboť na jejich zbraních, kterými jsou ozbrojeni až po zuby, lpí naše krev a zmařené životy. Byli zneužiti, ale to neomlouvá. Neboť i Kain byl bratr a zabil Abela.

Praha bojuje. Nikoliv zbraní. Ale silou svého ducha. I pohrdání je zbraň. Strašná. Snad nejstrašnější, protože nezmařitelná. Svatý Václav je celý ověnčen, na přilbě má věnec květů jak královskou korunu. I jeho kůň je ověnčen — od hlavy až po ocas. Královské koruny mají i naši patroni země. Stát, jako celek, lze zahubit. Ale nelze zabít hrdost a svobodnou lidskou duši.

Novinář nemá nic než své pero. A své svědomí. Tím bojuje, tím vítězí. Anebo padá. Bojujeme tedy a zvítězíme. Silou ducha. Jednotou. Láskou. Ne, tento národ neskoná. Nikdy. A ty hrůzy, ty hrůzy neděvné noci a dalších dnů slavně překoná. Článek jsme dostali z Prahy. Děkujeme!

Psychologická válka nervů pokračuje

KLID A ZASE KLID

O psychologickou přípravu pro další ofensivu ve válce nervů, pro včerejší válbec no nadělní den, se okupační vojska v sobotním podvečeru pokusila také na Sokolovsku. Na území okresu, zejména pak na oblast Chodovska a Kraslicka, padal z letadel déšť letáků, které měly naleptat naši jednotu svými již chronicky známými tezemi o osvobozování naší republiky a pomoci proti kontrarevoluci, kterou je ovšem těžké někde hledat.

ODPOVĚĎ OBČANŮ

na sebe nenechala dlouho čekat, reagovali okamžitě. Letáky, které si činily naděje na vyprovokování střetnutí, v nichž potečo krev a vzplane oheň zbraní, se dočkaly jen ohně skutečného: shořely kus po kuse i na ihned vytvářených hromádkách. Dokonce bylo problémem sehnat alespoň jeden jako dokumentační výtisk pro potřebu stranického orgánu:

A PROTIOFENSIVA

následovala již ve večerních a nočních hodinách. Na silnicích a ulicích přibývala nová hesla, určená okupantům. V Horním Slavkově jich byla celá záplava a také v Kraslicích, kde již v nočních a časných ranních hodinách vítala svými protesty proti okupaci kolonu cisternových vozů sjíždějících z Klingenthalu — pravděpodobně se zásobami pohonných hmot nebo vody.

DUBČEKOVOU NEDĚLI,

při níž byl v ulicích okresního města a dalších míst naprostý klid, svou odpověď občanů sokolovského okresu dovršili. Všechny uhelné doly, tisovská elektrárna, chemička a další závody uvítaly své zaměstnance, kteří nastoupili do práce. Postoj lidí je motivován slovy: „Klid zachováme, věříme soudruhu Svobodovi, Dubčekovi, Černíkovi, Smrkovskému, věříme v PRAVDU, KTERÁ ZVÍTĚZÍ.

Dodávka piva do okupačních zemí ZASTAVENA!

Události posledních dnů ovlivnily pochopitelně i odbyt piva z Prazdroje a Gambrinusu. Ridiči se snaží za ztížených podmínek dopravit jednotlivé zásilky do odbytišť, je možno říci, že Gambrinus pokrývá požadavky svých odběratelů v 10stupňovém a 7stupňovém pivu, i když objednávky proti předpokladu trochu poklesly.

Export z Gambrinusu, ale i z Prazdroje byl do socialistických států zastaven. Exportní zásilky do západních zemí je možno expedovat jen přes některé přechody.

Pozor na kolaboranty!

Posádka Linď požádala redakci o zveřejnění výzvy ke všem útvarům: Nedovolte, aby kolaboranti navazovali kontakty s okupačními velitelil Tuto výzvu vydáváme na základě vlastní zkušenosti. My si objekt hlídáme a žádný kolaborant nám neuniknel

Hovoří předseda Západočeského KNV soudruh Jan Pelnář

Víra i optimismus

Jeho den by dnes také potřeboval mít o mnoho víc hodin. Ale to už snad je úděl dnes skoro každého člověka, který má obavy o další osud naší republiky. A tak jsme si „ukradli" předsedu Západočeského KNV soudruha Jana Pelnáře v sobotu alespoň na půlhodinku pro sebe.

Jak jinak začít, soudruhu předsedo, než otázkou, co říkáš současnému životu v našem kraji a i v Plzni?

Víš, vždycky jsem ve své práci bojoval za hrdost člověka, vlastence, k čemuž mě vlastně vedly i naše bohaté národní odvěké tradice. Připouštím, že jsem se právě na základě tohoto mého boje dostával i k otázkám internacionalismu, i když v rámci možností, které jsem měl. Tím tedy chci říci, že i já jsem měl Sovětský svaz opravdu rád. Říkám měl. Neviděl jsem v jeho lidech jen formální přátele. Měl jsem s nimi časté osobní styky, a to oboustranné. Ale to, co se stalo 21. srpna, to je hrozné. Že to narušilo moje přátelství vůči Sovětskému svazu, o tom netřeba pochybovat. Ale nejvíc mě bolí, že to narušilo přátelství drtivé většiny příslušníků obou našich národů. A to právem. Zkrátka v ten osudný den se rozplynuly veškeré moje ideály, které jsem do té doby měl. Proto také okupaci republiky vojsky Varšavské smlouvy odsuzuji, což jsem ostatně prohlásil i na posledním zasedání orgánů strany v kraji i na schůzce některých členů ÚV KSČ, která se sešla nedávno v Praze. Nedovedu si vůbec představit, že by mohlo pět států, jejichž okupační vojska napadla naši zemi, tento čin nějak napravit.

Jinak si vážím uvážlivosti a hrdosti obyvatelstva Plzně i kraje. Jedině tak totiž mohou pomoci vedení státu a strany k dalšímu řešení současné situace. A za to jim upřímně děkuji.

Co si slibuješ od jednání našich představitelů v Moskvě, a jak si myslíš, že by mohly pomoci národní výbory v odstraňování nenormální situace v případě, že jednání dopadne pro nás příznivě?

Jsem přesvědčen, že dojde k určitým dohodám v Moskvě. Vždyť přece není možné, aby se vedení okupačních armád nedovědělo pravdu, kterou jim sdělí jejich vojáci a důstojníci. Vždyť naši lidé toho vojákům dokázali dost a dost. Byl bych rád, kdyby se ovšem dověděli hlavně to, že jsme přesvědčení o tom, že si vyřešíme všechno sami a že jejich armády k nám nikdo nezval.

Pak čeká národní výbory velký kus práce. Začnu škodami, které nám způsobilo neuvalé jednání okupačních vojsk. Podívej, jen na komunikacích máme zatím zjištěné předběžné škody v hodnotě 238 miliónů korun a v zemědělství kolem 3 miliónů korun. Tyto částky, jak jsem přesvědčen, jistě daleko vzrostou. A k tomu by měly národní výbory využít obrovské jednoty našeho lidu a jeho nesmírné iniciativy. Je mi hrozně, když si vzpomenu, jak jsme ukládali korunu ke koruně na Fond republiky a gram zlata ke gramu zlata na zlatý poklad, a teď nám vznikají zásluhou okupantů tak velké nové škody. Přesto věřím, že národní výbory se všemi občany našeho kraje udělají všechno pro to, abychom zacelili rány co nejdříve. A pak, že se vrhnou se stejnou odpovědností a chutí do dalších úkolů, z nichž nejdůležitějším budou samozřejmě volby do národních výborů.

Nezlob se, ale nemohu si odpustit ještě jednu otázku. Týká se naší práce — novinářů, pracovníků rozhlasu a televize. Jak se na práci nás všech díváš?

Svůj názor jsem nezměnil. Hned po lednovém zasedání ÚV KSČ jsem zdůrazňoval velkou úlohu novinářů, pracovníků rozhlasu a televize. Cením si toho, že pomohli v obrodném procesu straně, i když jsem měl výhrady k některým výstřelkům některých z nich. Mám totiž rád čestnost a důstojnost a té si vážím i v práci novinářů. Měli by se ji ale vždycky držet, což se několika jednotlivcům vždycky nedaří. Ale konečně jsou to také jen lidé. A jejich práce v současné době? Vážím si jí stejně tak, jako té polednové.

Na straně tři

fotografie silničního ukazovatele se zamazanými nápisy a nápisem (azbukou)

MOSKVA 2000 KM

Dále menší fotografie GRANDHOTELU, druhé slovo odstraněno. Snad Plzeňský hotel, jehož prosovětský názor byl odstraněn.

Dále tyto články:

Otevřený dopis předsedy ČSAV akad. F. Šorma, adresovaný předsedovi akademie věd SSSR M. Keldyšovi:

„Vážený soudruhu presidente!

Již pátý den trvá protiprávní, ničím neodůvodněná násilná okupace naší země armádami pěti států Varšavské dohody, k níž došlo proti vůli všech našich právoplatných ústavních činitelů, presidenta republiky, NS i vlády ČSSR. Politický, hospodářský a kulturní život naší nadevše milované vlasti je ochromen až zcela rozrušen, každým dnem narůstají ztráty na lidských životech i raněných čs. občanů i nedozírné ztráty ekonomické. Na obou stranách roste nervosita, která hrozí katastrofou nedozírných následků. Všechen náš lid přijal okupaci s úžasem a s krajním rozhořčením a teno násilný akt, jenž snad nemá v historii lidstva obdoby, naprosto odmítá. Nechápe, jak je možné, že samostatný stát, k tomu stát socialistický, je bez jakékoliv výstrahy a proti vůli všeho lidu vojensky obsazen těmi, jež až dosud pokládal za své věrné přátele a spojence. Upřímná láska a bratrské vztahy, které český a slovenský lid choval, zejména k národům SSSR, a které vyplývaly ze staletých tradic, se rychle mění v pocity trpké křivdy, nenávisti, která může přetrvat desetiletí. A nejen to. S hlubokým smutkem hledíme na sovětské vojáky, mladé hochy, kteří nechápou, co se děje, nerozumí projevům lhostejnosti a odporu, jimiž jsou všemi našimi občany přijímáni. I v jejich duších klíčí pocity, které nadlouho ovlivní vztahy mezi našimi národy. Rád bych, abyste si, soudruhu presidente, toto uvědomil, že zprávy o stavu v naší zemi a zejména o postoji obou našich národů, které jsou předkládány sovětské veřejnosti, jsou zcela mylné a naprosto neodpovídají pravdě. Vojenská okupace stmelila všechen náš lid bez rozdílu politických názorů v jednotný celek, který okupaci zcela spontánně odmítá. Výrazem této jednoty je i skutečnost, že plénum NS, jež bylo řádně zvoleno v roce 1964, zasedá nepřetržitě za neuvěřitelně ztížených podmínek od počátku okupace.

Přes tyto svízelné podmínky jsou na zasedání přítomny dvě třetiny poslanců, kteří jednomyslně odsoudili okupaci jako akt násilí a požadují okamžitý odchod okupačních vojsk a propuštění internovaných vedoucích činitelů naší země, v něž náš lid má plnou důvěru. Okupace těžce postihla i naši vědu. Budova ČSAV, v níž jste i vy byl čestným hostem, byla bezdůvodně obsazena příslušníky sovětské armády. Přítomni členové akademie byli z ní vyhnáni pod hlavněmi samopalů. Rovněž naše vysoké školy jsou vojensky obsazeny.

Vážený soudruhu presidente! Odpovědně, jako poslanec NS i veřejný činitel a jako vědec prohlašuji, že naši zemi nehrozilo nebezpečí kontrarevoluce a že jsme měli vždycky dostatek sil zabránit výstřelkům, které se v naší zemi mohly vyskytnout. Ve jménu přátelských vztahů mezi vědci SSSR a mé země, o jejíž rozkvět, jak víte, jsem vždycky usiloval, ve jménu zahraničního člena akademie SSSR i všech ostatních zemí Varšavské smlouvy vás žádám, abyste použil svého vlivu k tomu, aby naše země byla zbavena okupace a aby mohla samostatně budovat socialismus v naší zemi v zájmu vítězství socialistických idejí v celém světě."

Podepsán akademik František Šorm, předseda ČSAV, člen akademie věd SSSR, Polska, NDR, Maďarska, Bulharska, Rumunska a Dánské akademie věd, Bavorské akademie věd, akademie věd Leopoldina, dr. h. c. moskevské university.

Vojáci na svých místech

Správce plzeňské posádky, podplukovník Vasil Svida, byl jedním z vojínů armádního sboru Ludvíka Svobody za II. světové války. Tenkrát byli sovětští vojáci jeho bojoví druzi, jeho přátelé na život i na smrt. Rád vzpomíná i dnes na chvíle, kdy po zranění — průstřelu nohy — u Bílé Cerkve se o něho všemožně starala sovětská sanitní služba. A v těchto dnech se setkal znovu se Sovětskou armádou, se sovětskými tanky v bojové činnosti. Tím větší je jeho rozhořčení! Řekl mi: „Bylo pro mne neuvěřitelné, když na plzeňskou posádku přišlo 30 po zuby ozbrojených sovětských vojáků, kteří vyhnali mé chlapce a sami obsadili všechny místnosti ..."

A co je podle vás teď nejdůležitější, soudruhu podplukovníku, byla má poslední otázka. „Disciplinovaně pracovat ve všech závodech, abychom alespoň trochu zmírnili obrovské škody našeho národního hospodářství. Nechť zvláště nedělní směna za Dubčeka je celonárodní manifestací. My — vojáci — také vytrváme na svých místech!" (ba)

Společné stanovisko

komunistů celoútvarové organizace KSČ při Krajské správě SNB, státní a veřejné bezpečnosti Plzeň, útvarové organizace KSČ při Městské správě VB Plzeň, základní organizace ČSM při KS SNB Plzeň a zástupců celopodnikového výboru a vedení OP ŠKODA a služebních funkcionářů výše uvedených složek:

V současné kritické situaci pokládají výše uvedené složky za prvořadé uchování národní a státní jednoty a došly k následujícím závěrům:

1. Odsuzujeme protizákonný postup pěti států Varšavské smlouvy, které bez vyzvání našich ústavních orgánů okupovaly území Československé socialistické republiky. Požadujeme okamžitý odchod okupačních vojsk a obnovení suverenity naší socialistické republiky.

2. Prohlašujeme, že plně stojíme za našimi ústavními a stranickými orgány, v čele s presidentem republiky armádním generálem Ludvíkem Svobodou, předsedou Národního shromáždění s. Smrkovským, předsedou vlády inž. Černíkem, předsedou České národní rady s. Císařem a prvním tajemníkem ÚV KSČ s. Dubčekem.

3. Požadujeme, aby byla umožněna svobodná činnost těchto orgánů a okamžitě zrušena internace jejich představitelů.

4. Stavíme se plně za dosavadní závěry, přijaté XIV. mimořádným sjezdem KSČ.

5. Příslušníci KS SNB, Veřejné i Státní bezpečnosti Plzeň prohlašují, že ve své činnosti se budou řídit jedině pokyny legálních ústavních orgánů.

6. Ubezpečujeme naši veřejnost, že neučiníme nic, co by bylo v rozporu s platným československým právním řádem a cti občana Československé socialistické republiky.

7. Pokládáme za svou povinnost aktivně postupovat proti zrádcům a provokatérům. Obracíme se na celou veřejnost s výzvou, aby nám v této činnosti pomáhala.

8. Zástupci pracujících OP ŠKODA prohlašují, že budou pracovníky Veřejné i Státní bezpečnosti, kterým plně důvěřují, v jejich činnosti účinně podporovat.

V Plzni dne 24. srpna 1968.

Podepsáni:

Celoútvarový výbor KSČ a základní organizace KSČ při Krajské správě SNB Státní a Veřejné bezpečnosti, Plzeň
Útvarová organizace KSČ při Městské správě VB Plzeň
Základní organizace ČSM při Krajské správě SNB, Plzeň
Podnikový výbor KSČ při oborovém podniku Škoda
Vedení obor. podniku Škoda, Plzeň
Vedení Krajské správy SNB, Plzeň
Vedení Správy VB, Plzeň
Vedení Správy StB, Plzeň
Vedení Městské správy VB, Plzeň

Ota Šik s novináři v Bělehradě

V sobotu se konala v Bělehradě tisková konference. Náměstek předsedy čs. vlády akademik Ota Šik na otázku, zda jsou čs. politici, dílčí v zahraničí, připraveni reagovat nějakým způsobem na případné ustavení nějaké kolaborantské vlády, odpověděl, že on i jeho kolegové by byli nuceni sestavit v exilu vlastní vládu. Když se novináři ptali na jeho rozhovory s rumunským premiérem Ceaušescem, odpověděl O. Šik, že se dohadovali na uspořádání konference socialistických a dělnických stran, která by měla posoudit současnou situaci. Konference by se měla konat v Praze. Jugoslávští činitelé s konferencí souhlasí.

VŠEM VYSOKOŠKOLÁKŮM A STŘEDOŠKOLÁKŮM
Hlaste se na čísle 37461—5, klapka 010. Jde o pomoc při brigádách.

TRIKOLORA

Tenkrát mně bylo šestnáct a stál jsem v onom pětačtyřicátém roce na plzeňském náměstí, když zavlál z jednoho domu první prapor československých státních barev a naše vlast se opět zrodila z krvavého, německými fašisty znásilněného lůna. Ještě dnes živě pamatuji ty dny, kdy se ve všech domácnostech shánělo všelijaké kousky barevných hadříků, z nichž by se mohla sešít trikolora a připnout si ji na svá prsa.

V těchto dnešních, pro nás tak osudově tragických dnech, se mě zmocnil tentýž zvláštní pocit a nestydím se za to, pocit, vhánějící i slzy do očí.

V ulicích opět potkávám lidi s trikolorou na kabátech, mládež, která se ještě před nedávnými dny ostýchala tančit českou polku. Dnes, v tyto rozhodující dny, se opět všichni ozdobili československou trikolorou, aby tak hrdě a manifestačně demonstrovali před okupačními vojsky, že všichni jako jeden držíme pevně při sobě a český národ nikdy nezhyne. Mohu-li tak říci, stala se československá trikolora opět po letech nejkrásnější ozdobou dneška.

Zapomněli jsme na všelijaká předchozí nedorozumění, hašteření a na všelijaké malichernosti. Držíme při sobě a barvy československé se staly jediným smyslem našeho života. Opět jsme hrdi na svou vlast, byť i tolikrát zkropenou krví, tolikrát utiskovanou a na kolena sraženou, přece však vždy vítězící a vždycky vítěznou.

Nepravdy - polopravdy TASS

XIV. sjezd KSČ prý přijal rozhodnutí o neutralizaci Československa. To podle sovětského komentáře — citujeme: „V praxi znamená odtržení ČSSR od zemí Varšavské smlouvy a jeho orjentaci na imperialistické státy, především na NSR."

Nevíme, z kterého palce čerpal sovětský zpravodaj tento prapodivný údaj, ale za to odpovědně můžeme prohlásit, že sjezd KSČ žádné prohlášení o neutralizaci ČSSR nepřijal. Pokud je nám však známo, o tomto problému se později zmiňoval soudruh Šilhan, který po dobu nepřítomnosti Alexandra Dubčeka vykonává funkci prvního tajemníka ÚV KSČ. Náš představitel reagoval na požadavky o neutralizaci země, ozývající se z různých stran, upozornil však na jejich nereálnost v nynější konstelaci světových mocenských sil. Krátkonohost této lži, rozšiřované TASS, je tedy eminentní.

Dodejme však, že není první, zřejmě ani poslední. Například o XIV. sjezdu se v sovětském zpravodajství píše jako o tak zvaném sjezdu a tvrdí se: „Narušil stanovy strany a uskutečnil nezákonné volby nových ústředních orgánů KSČ."

V jiné zprávě TASS se k velkému údivu redakčního kolektivu Rudého práva dále dozvídáme, že nepřátelské elementy uvěznily člena předsednictva ÚV KSČ, šéfredaktora RP Švestku, který pak byl ve středu ráno osvobozen sovětskými vojsky. Neodpovídá skutečnosti ani další nehorázné tvrzení TASS, že prý ministerstvo zahraničních věcí ČSSR mělo 21. srpna vyjádřit nesouhlas s projednáváním Československé otázky v Radě bezpečnosti. Našim oficiálním místům není nic podobného známo.

K seriálům nepravd a polopravd, rozšiřovaným do světa sovětskou tiskovou agenturou, nakonec patří i každodenně opakované důkazy o tom, že situace v ČSSR zůstává normální. V podmínkách, kdy se na území naší země nacházejí zahraniční jednotky, lze naši skutečnost nazvat normální jen s dávkou ironie.

26

VÝZVA pracující mládeži!

Okresní rada pracující mládeže v Klatovech ze své mimořádné schůzky vydává toto prohlášení. V těchto těžkých dnech, kdy je naše republika okupována vojsky Varšavské smlouvy, obracíme se na vás:

Zachovejte ve stycích s okupačními vojsky klid a rozvahu, protože jen ignorací dáme najevo své pohrdání nad neoprávněnou okupací naší vlasti. Je třeba, aby si všichni mladí lidé uvědomovali, že v této době musí každý z nás vědět, kde je jeho místo po politické i hospodářské stránce. Není možné stát stranou a čekat v těchto dnech, kdy okupační vojska páchají nedozírné škody na našem společném národním majetku.

Je na nás, abychom tyto škody nezvětšovali, ale zvýšeným úsilím, i přes tuto těžkou dobu dokázali, že zítřek patří nám.

Ztratili jsme již mnoho po hospodářské stránce v prvních dnech okupace, která nás zastihla v plné práci. Byl narušen plynulý provoz našich průmyslových i zemědělských závodů. Je třeba, abychom především my, mladí lidé, tyto škody částečně zmenšili i za cenu mimořádných směn. Ve svém volném čase i na úsecích, které nepotřebují tak rychlou pomoc, pomáhejme našemu ohroženému zemědělství při sklizni letošní úrody, v níž je záruka našeho budoucího žití.

Vyzýváme všechny výbory závodních organizací ČSM, aby úzce spolupracovaly s výbory KSČ a ROH, nabídly svou pomoc a řídily se jejich pokyny.

Vláda protestuje

Oficiální agentury některých socialistických zemí rozšířily zprávu, že po Praze jezdí civilní auta, která rozvážejí zbraně kontrarevolucionářům. Vláda prohlašuje, že tyto zprávy jsou naprosto neopodstatněné a mají sloužit jako záminka k ostřejším zásahům cizích vojsk proti civilním osobám. Čs. vláda dále konstatuje, že dosud nebyl dodržen příslib, daný velitelem okupačních armád presidentu republiky Ludvíku Svobodovi o uvolnění některých vládních objektů a umožnění normální práce vlády. Naopak, v noci z 24. na 25. srpna došlo k násilnému vniknutí cizích vojsk do dosud neobsazených budov ministerstev a centrálních úřadů a k provádění prohlídek. Přitom byly některým jednotkám Lidových milicí v těchto úřadech zabaveny zbraně. Ministerstvo těžkého průmyslu bylo obsazeno. Vláda proto uložila ministerstvu zahraničních věcí, aby protestovalo u velvyslanců SSSR, Polska, NDR, Maďarska a Bulharska proti chování jejich zemí vůči civilnímu obyvatelstvu a proti zásahům, které dále znemožňují práci vládních orgánů.

To byla zpráva ze sobotního zasedání vlády.

ZVĚDAVÉ OTÁZKY

Vrátil se z Vídně

Rubrika těchto rozhovorů vycházela pravidelně každý týden v klidných dobách. Nevím, proč by nemohla vyjít i v těchto mimořádných podmínkách. Tentokrát jsem hovořil se zaměstnancem plzeňské plynárny, který se v sobotu večer vrátil z Vídně.

Jak vypadal prvý den okupace ČSSR ve Vídni?

Ve středu ráno zavládlo ve Vídni mezi Čechoslováky zděšení, které se brzy přeměnilo v hluboké rozhořčení. Demonstrační průvod vyšel na cestu od našeho k sovětskému velvyslanectví. Po skončení demonstrace jsme se všichni opět shromáždili u našeho velvyslanectví. Je tam dobře slyšet legální vysílání našeho rozhlasu, tedy i rozhlasu Plzeň.

A co naši krajani?

Pomáhají, jak mohou. Ale pomáhají i ostatní Vídeňáci. V Kurieru vyšel dokonce česky napsaný článek na 1. straně, který oznamuje, že Čechoslováci ve Vídni budou dostávat jídlo zdarma. Pro děti se mají dokonce připravit lehká jídla.

Jak vůbec vypadá vídeňský tisk těchto dnů?

Přivezl jsem na ukázku Kurier a Express. Všude je zpravodajství o Československu na prvých stranách. Jsou tu i fotografie z příjezdu presidenta Svobody do Moskvy. Nyní se jedná o tom, že bude rakouský rozhlas vysílat pravidelné relace v češtině z našeho legálního rozhlasu.

A jak to vypadá na hranicích?

Přechody mezi ČSSR a Rakouskem fungují bezvadně. Jako by byla doba hlubokého míru. Ale přece jen tu je jistá odlišnost. Z Rakouska přijela dvě nákladní auta, která nabídla zdarma potraviny pro československé obyvatelstvo. A na celnici bylo i poslední svobodné vydání Dikobrazu.

Děkuji vám za rozhovor. Je vidět, že svět o nás ví, že svět nám chce pomáhat.

27

uveřejňuje tyto články:

Svět těchto dnů

V zemích Varšavské smlouvy se zvedá vlna odporu

● **COU EN LAJ** odsoudil okupaci Československa. Známý moskevský prominentní komentátor Žukov si na základě toho okamžitě našel nová označení pro Čínu — nejsou to dogmatici a úchylkáři, — ale protisocialistické síly, které se daly na cestu kontrarevoluce.

● **RADIO TIRANA** přineslo zpravodajství o demonstracích, kterými lid četných států světa odsuzuje agresi vůči ČSSR. V Buenos Aires přitáhli demonstranti k obchodním zastupitelstvím a velvyslanectvím SSSR, Maďarska, Bulharska, Polska a NDR. Vedle hesel přinesli s sebou i bomby, které poškodily budovy diplomatických zastupitelstev.

● **NA VELETRHU V ISMIRU**, který předchází veletrhu brněnskému, byli sovětští vystavovatelé demonstranty donuceni uzavřít trvale svůj pavilón.

● **TANJUG** oznámila, že všichni komunisté v jugoslávské armádě souhlasí s prohlášením Josipa Broze-Tita k situaci v ČSSR. Vojáci odsuzují ve svém prohlášení jednání států Varšavské smlouvy a především Sovětského svazu.

● **V MNICHOVĚ** pochodovaly včera dopoledne tisíce demonstrantů s transparenty, odsuzujícími okupaci Československa a s hesly, žádajícími okamžitou svobodu pro ČSSR. Podobné protestní akce jsou hlášeny také z Helsinek a Stockholmu.

● **PRAŽSKÝ KORESPONDENT** londýnských listů konstatuje, že sovětská okupační vojska konají zcela marnou práci. V Praze například nervózně strhávají hesla a letáky, které se však na stejných místech objeví vzápětí znovu. Celé město je polepeno a popsáno požadavky lidu — „Okupanti, táhněte domů."

● **PODLE** washingtonských listů budou prezidentské volby v USA těžce poznamenány událostmi v Československu. „Umírnění" kandidáti budou mít podstatně ztíženou práci a stěží projdou.

● **ÚTOKY SOVĚTSKÉHO** tisku proti Rumunsku a Jugoslávii sílí. Napadají přímo Ceaušeska a Tita a obviňují je z napomáhání kontrarevoluci v ČSSR.

● **V NĚMECKÉ DEMOKRATICKÉ REPUBLICE** probíhají poprvé od konce druhé světové války velké demonstrace. Protestují proti okupaci ČSSR. Zástupci velkých závodů přicházejí na československé velvyslanectví a podepisují tzv. „kondolenční archy", odsuzující agresi.

● **V MAĎARSKU** rovněž se ozývají hlasy nesouhlasu s hanebnou vojenskou intervencí v naší republice. Lidé prohlašují, že k maďarské účasti na okupaci byla maďarská vojska donucena sovětskými jednotkami, které jsou v zemi již od roku 1956.

● **V POLSKU** roste kritika Gomulkovy politiky. Projevují se první protesty proti okupaci Československa a ve Varšavě se již také objevují plakáty se jménem Dubček.

● **V MOSKVĚ** byli včera zatčeni přímo na Rudém náměstí, nedaleko místa, kde probíhají jednání naší a sovětské delegace, čtyři sovětští občané, účastníci protestní demonstrace, odsuzující nezákonnou okupaci Československa Sovětskou armádou.

● **V PAŘÍŽI** probíhalo včera od časných ranních hodin podepisování archů, protestujících proti agresi pěti zemí Varšavské smlouvy proti naší republice.

● **AC MILÁN**, několikanásobný vítěz PMEZ v kopané, se zřekl možnosti vyhrát v letošní soutěži. Tento fotbalový tým nepojede, vzhledem k současné politické situaci, do Sofie k utkání s bulharským týmem. Vedení klubu požádalo FIFA o vyloučení SSSR, Bulharska, Maďarska, Polska a NDR z federace.

● **G. PIERRI**, populární anglický atlet se vrátil z Prahy do Londýna. Informoval novináře o dění v ČSSR. Řekl, že se setkal s úžasnou oddaností lidí kolem prezidenta Ludvíka Svobody a s nenávistí vůči okupantům. Pierri žádá o vyloučení Polska, SSSR, Maďarska, Bulharska a NDR z olympijských her v Mexiku.

● **Z PAŘÍŽE PŘIŠLA ZPRÁVA**, že francouzské ministerstvo sportu přerušilo veškeré styky se sportovními organizacemi těch zemí, které okupovaly ČSSR.

Stručně odevšad

Vídeňský starosta navštívil skupinu asi 300 motoristů z Československa, kteří se soustředili na levém břehu Dunaje ve městě. Rakouské úřady jim poskytují veškerou pomoc, mj. uvolnily pro ně tři ozdravovny.

V New Yorku napadl dav kanceláře agentury TASS a žádal, aby jeho rezoluci, sympatizující s Československem, agentura vydala a rozšířila do celého světa. K podobné akci došlo i ve Filadelfii.

Rakouská vláda protestovala u sovětské vlády proti porušování rakouského vzdušného prostoru sovětskými letadly.

OBŘÍ DOPRAVNÍ VELKOLETADLO, která mají čs. aerolinie pronajaty od Aeroflotu a která obstarává dopravu na dálkových mezinárodních linkách, je v Bejrútu. Letoun má smíšenou posádku. Sovětští piloti chtěli s letounem odletět do SSSR. Naši piloti v čele s kapitánem letounu Ondrou Kostkem jim v tom zabránili. Jak jsme se dozvěděli, ani ruská posádka není v názorech na události u nás jednotná. Jeden ze sovětských pilotů — Kazach, odmítl se podílet na přípravě startu letadla do Sovětského svazu.

ZASE BIJE ZRADY ZVON. VÍME, ČÍ RUCE JEJ ROZHOUPALY. TENTOKRÁT ANI HRDÝ ALBION, ANI SLADKÁ FRANCIE, ALE KAMARÁDSKÝ SOVĚTSKÝ SVAZ. JSOU TADY, A ČLOVĚK NEVÍ, KOLIK ZKLAMÁNÍ JE V SLZÁCH NAŠICH LIDÍ...

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ ONV PLZEŇ-SEVER se na své mimořádné schůzi zabývalo vzniklou situací. Děkuje všemu obyvatelstvu okresu a vysoce oceňuje jeho jednotu, iniciativu a vzájemnou solidaritu. Oceňuje obětavost funkcionářů národních výborů, kteří rovněž stojí za legální vládou a zvoleným ÚV KSČ. Obrací se na všechny národní výbory v okrese, aby v úzkém sepětí s lidem plnily nadále úkoly, které jim jako řádně zvoleným orgánům státní správy přísluší.

NO PASSARAN!

Vzpomeňte si, kdy bylo toto heslo aktuální. V předvečer druhé světové války ho psali nejen španělští vlastenci na domy, na silnice i na transparenty, ale převzali ho všichni pokrokoví lidé v celém světě. Platilo fašistům, bylo namířeno proti nim a mělo posilovat španělské demokraty.

Používejme ho i dnes. Tím nechci nabádat k boji proti okupantům se zbraní v ruce. Jejich síla je několikanásobná a brutální. Bojujme však způsoby, které máme v dosahu a ve svých rukou. Jaké jsou to? Absolutní přehlížení všech vojáků spojených okupačních branných sil. Ponechme je svému osudu, neposkytujme jim sebemenší informace, nepomáhejme. K nepříteli musí být člověk tvrdý — nesmí podlehnout falešné sentimentalitě. Nesmí ty chlapce litovat, i když, po pravdě řečeno — je mu jich líto. Nad tím, jak jsou překvapeni spontánním odporem proti jejich vstupu do naší krásné vlasti, nad tím, jak marně hledají kontrarevolucionáře. Lítost však nesmí podporovat lhostejnost. Bojujte proti těm, kteří se snaží podlomit morálku našich lidí poraženeckými řečmi. Od pasivity je jen krok ke zradě a kolaboraci.

Nikdy se nesmíme smířit s tím, aby na našem území zůstal třeba jen jeden cizí voják. To je naše země a my si budeme o svém osudu rozhodovat sami. Abychom toho dosáhli, musíme však kategoricky odmítnout názory hrstky „malých českých lidiček," kteří se domnívají, že tohle všechno způsobili inteligenti, novináři, rozhlasoví a televizní pracovníci a pár politických funkcionářů. Nenechte se ukolébat tím, že je zatím v Plzni klid. Jinde se vraždilo. Bez důvodů a příčin. Proto odmítejte názory, že by ani tolik nevadilo, kdyby tady u nás okupanti zůstali, hlavně že by nás nechali dělat a nějakým způsobem hmotně zabezpečili. Jsou to řeči, které hraničí se zrádcovstvím.

Tím nechci nabádat k tomu, aby se vyvolávaly bouře proti takovým lidem. Bojkotujte je a hlídejte. Od skepse, od zbabělosti, poraženectví, je opravdu malý krůček ke zradě. A český i slovenský národ dovedl zrádce ze svého středu vždycky vyloučit. Pamatujte si — NO PASSARAN...

Sdělení sekretariátu KV KSČ

k prohlášení předsednictva ÚV KSČ ke všem členům a funkcionářům strany

Ve zvláštním vydání Pravdy ze dne 24. srpna jsme uveřejnili výtah z tohoto prohlášení. Z původního textu byla vypuštěna následující pasáž, patřící za odstavec se jmény A. Dubčeka, O. Černíka, J. Smrkovského, J. Špačka, F. Kriegla, V. Šimona. Část zní:

„Rozhodněte sami v každé organizaci, zda uznáváte za nejvyšší orgán strany tento na XIV. sjezdu řádně zvolený ústřední výbor KSČ, anebo zda souhlasíte s tím, aby vaším jménem mluvili lidé, kteří s tímto ústředním výborem nemají nic společného.

Rozhodněte rychle, legálně a demokraticky ve všech stranických organizacích, na plenárních schůzích i ve stranických výborech, k čemu se hlásíte. Jednejte pak důsledně podle svého rozhodnutí, zveřejňujte svá stanoviska rozhlasem a tiskem, žádejte pomoc místního rozhlasu, národních výborů i závodního rozhlasu v závodech.

Zašlete své usnesení na adresu ÚV KSČ v Praze a zašlete na vědomí i sovětskému velvyslanectví v Praze se žádostí, aby je předalo ÚV KSSS a zveřejňovalo v sovětském stranickém tisku jako stanoviska československých komunistů."

Protože stranická organizace od počátku obsazení republiky odsuzují jejt okupaci a od sjezdu vyjadřují podporu novému ÚV KSČ a jeho předsednictvu, nepovažovali jsme za nutné uvedenou pasáž zveřejňovat. Na dotazy některých organizací toto nyní činíme a žádáme, aby se všechny organizace sešly a kromě projednání dalších nutných otázek a postupu v místě svého působení se vyjádřily podle uvedených zásad. Každá stranická organizace zašle tedy jednou svůj názor sovětskému velvyslanectví v Praze a totéž vyjádří OV KSČ, která je zašlou KV KSČ. Krajský výbor zajistí jejich nejrychlejší předání ÚV KSČ.

Svolejte tedy v co nejkratší době členské schůze a projevte své mínění.

Naše PRAVDA opět v Praze

Stejně jako minulou noc, i na včerejšek opustila parta mladých chlapců Plzeň s pořádným balíkem Pravdy a zamířila do Prahy. Pravda se dostala až do středu Prahy, na Václavské náměstí. „Lidé jsou vděčni za každou informaci, o novinu se »perou«. Na Smíchově jsme jich nechali štůsek a než jsme se vzdálili, byly pryč. Rusové nám taky zabavili čtyři sta výtisků. To bylo při kontrole jednoho nákladního vozu. Chtěli zabavit i nálepky na sýry, protože myslell, že jsou to letáky a hesla proti nim."

A jak je v Praze?

Nejhorší byla tato noc, hodně se tam střílelo a okupanti nedovolili odvážet ani mrtvé a raněné, střílelí i po vozech bezpečnosti a sanitkách. I ve dne střílejí bez vyzvání. Viděli jsme, jak jeden poslal dávku za odjíždějícím městským autobusem. Na všech důležitějších místech stojí okupanti, u mostů, před veřejnými budovami. Při tom všem je Praha němá a hluchá, orientační tabule, čísla domů, štítky na dveřích, firmy — vše zmizelo. Na štítcích u zvonků se množí jediné jméno „DUBČEK". Václavák je rozstřílený, okupanti jsou nervózní a střílejí bez jakéhokoliv ohížení. Odebírají tranzistory a fotoaparáty. Praha proti Plzni je mnohem víc pomalována hesly, nejvíce je jich v podobě inzerátů. Škoda, že jsme neměli tužku, abychom si je poznamenali.

Lidé se k okupantům nepřibližují a jakmile se přiblíží oni k Pražanům, ti se rychle rozejdou. Nikdo si jich nevšímá, nikdo s nimi nemluví, nikdo nic neví...

30

Autem po kraji

Po osmé hodině jsem vyjel z Plzně. Ještě ve městě jsme potkali kolonu okupantů, jejíž vozy táhly přívěsy, které patrně patřily radiolokační jednotce. Vyjeli jsme směrem na Doubravku. Jaké bylo naše překvapení, když před hřbitovem bylo volno. „Přátelské" tanky, které nás ještě včera v noci kontrolovaly, byly pryč. Vyvrácené stromy, patníky a rozbitá silnice však zůstaly. Před Rokycany jsme odbočili směrem na Klabavu. Do té doby jsme nepotkali jediné okupační vozidlo. Až tady. Kolové transportéry, gazy s pěchotou a tanky projíždějí vesnicí. Stojíme, za plotem pláče stará paní, v okně se kouká malé dítě. Vystrašené dětské oči jsou do široka rozlaženy. A oni jedou. Bodáky se matně lesknou. Kdybyste je čistili jak chtěli, naše krev vám na nich zůstane. Otáčíme, jedeme do Rokycan. Velký pomník rudoarmějce je už dávno pryč. Nedaleko závodu potkáváme skupinky dělníků v modrákách. Ani směrem na Prahu nejsou okupační armády. Všude je klid a pořádek. Je odpoledne, všude světlo. „Krysy vylézají pouze v noci", čteme na zdi jednoho domu při cestě. Projíždím tuto část Západočeského kraje po stejné trase jako v první den okupace. Fronty před obchody zmizely. Změnily se však i tváře lidí. Zmizel nechápavý pohled prvního dne — rysy ztvrdly. Zásobování prodejen je zatím dobré. I to uklidňuje.

Vůz, kterým jsem jezdil, pokračuje v cestě na Prahu. Vracím se sám do redakce. První auto, na které mávám, zastavuje. Dva mladí Němci mi dělají místo ve voze. Sami se dávají do řeči. Jedou z Prahy a vezou spousty novin. Mladý svět a Svět v obrazech. Vše ukrylí dokonale ve voze. „Obrazové zpravodajství těchto listů bude pro oči našich lidí. Komentář dáme sami."

Je večer. Znovu sedím v redakci u psacího stroje a přemýšlím, co napsat na konec. Snad jen jedno.. Jsem nesmírně hrdý na tento stát, na oba naše národy. To je vše.

Nejen našima očima

Víme, že někteří příslušníci okupačních vojsk byli přesvědčeni, že jsou buď v NSR nebo dokonce v SSSR místo v naší republice. A dali jsme najednou z nich v prvních hodinách jejich pobytu u nás ve vzájemných rozhovorech lapidární lekce z naší historie, kultury a touhy po demokracii.

Svou hrdost z příslušnosti k našemu národu, lásku ke Svobodovi, Dubčekovi jsme vyjádřili na zdech domů, ve výkladních skříních i na továrních komínech. Je to velkolepá podívaná, která okupanty znervózňuje.

Jenže vojska se stěhují a je otřesná informace z Prahy, že sovětští důstojníci ukazují na rozstřílená Národní muzeum a vysvětlují vojákům, že to způsobily střely československých kontrarevolucionářů. Jaképak mají tedy asi vysvětlení pro našimi ob-

čany namalovaná šibenice, která mají na plotech ukázat naše opovržení k českým zrádcům? Copak nové jednotky jsou schopny pochopit, proč jsou leckde namalovány i hákový kříže? Podíváme-li se na to jejich očima, není to potvrzení nepravdivých informací ze sovětských a polských novin? Naučili jsme se v posledních měsících lecčemu z demokracie, vzpomněli jsme si na nejednu naši nenovou dobrou tradici. Ale psychologii, kterou jsme v padesátých letech vykázali z našich škol, schopnost ověřit si, zda naše argumenty nemají účinek opačný než chceme — a mohl by to být účinek tragický — v tom jsme jaksi zaostali...

»Moskevské fiasko«

Komentátor vídeňského listu „Express" Karl Cermak hodnotí v pátečním vydání události v ČSSR a označuje šílený a zoufalý čin moskevských vůdců za „moskevské fiasko, které nemá v historii obdoby"..

Ve svém komentáři mimo jiné píše: „Sovětská moc stojí v této době snad před největším fiaskem své historie. Přepadla s brutální vojenskou mocí malý stát v srdci Evropy, avšak není schopna donutit lidi této země na kolena. Před očima světa, který ještě nemůže ani pořádně pochopit „pražský zázrak", odráží tento lid kremelské pány... Češi a Slováci prostě neukazují žádný strach před tanky, díly a kulomety okupantů. Svobodné legální vysílačky vysílají, svobodné legální noviny vycházejí, statistice letálů a hasní proti okupantům zaplavily zemi. Češi posílají do boje Švejka. A Švejk, konec konců, měl vždy vrch a má převahu i nyní.

Ať nasadí Rusové ještě větší brutalitu, ať vyšlou do země ještě více jednotek (alespoň budou moci po návratu domů hovořit o tom, co v Československu viděli), ať konečně třeba i najdou několik zrádců a kolaborantů, kteří by byli ochotni s nimi spolupracovat... přeco jim to všechno nepomůže! Neboť dnes napíšeme rok 1939... napíšeme ani rok 1956... Dnes, a především v Praze, je to poněkud jiné."

Slovo k neutralitě

Národní shromáždění neustále zasedá v nadpolovičním počtu, takže je usnášeníschopné. Prohlašuje, že dobrovolně neopustí budovu Národního shromáždění. Prohlašuje, že vyžadování neutrality v současné době je nerozumné, neboť jen ztěžuje momentální situaci.

A proto se, vážení přátelé, připojujeme. Nerozšiřujte hesla s tímto požadavkem. Opravdu tím dáváte okupantům do rukou argumenty, že naše republika chce oslabit socialismus ve světě. Jednou dojde k normalizaci života v naší republice a o budoucí cestě si budeme moci rozhodovat bez namířených zbraní do zad.

„Síla nebo český Švejk?"

Rakouský deník „Kurier" věnuje většinu místa událostem v naší republice. Pod titulkem „Síla nebo český Švejk?" konstatuje se zjevnými sympatiemi, že český a slovanský lid se nevzdává, ignoruje okupanty a typicky švejkovským vtipem odráží hanebnou, prolhanou propagandu moskevských vůdců. Ptá se však současně táže: „Jak to půjde dále?"

„Trybuna ludu" píše pravdu

Polský dopisovatel včerejšího vydání „New York Times" hlásil z Varšavy, že „Trybuna ludu" otiskla článek, zabývající se situací v Polsku. Článek líčí zklamání a šok, který vyvolala okupace Československa a bouřlivé diskuse Čechů a Slováků s okupanty. O přítomnosti polských jednotek v ČSSR článek ovšem takticky mlčí.

Dopisovatel považuje za pozoruhodné, že článek vyšel v listě, ve kterém se ještě nedávno vedla ostrá kampaň proti Československu. Jinak konstatuje, že v celém Polsku roste kritika Gomulkovy politiky a uvádí generála Noczara, který údajně řekl, že kdyby on byl prvním tajemníkem, polské jednotky by se okupace Československa nezúčastnily. Odpůrce Gomulky tvrdí, že prestiž Gomulkova je zasažena velmi tvrdě, právě tak, jako prestiž Leonida Brežněva.

32

Klid pátého dne

Také pátý den okupace proběhl v Karlových Varech klidně. Část obyvatel okresu nastoupila na mimořádné směny. Podle dostupných zpráv to byly například pracující Státního statku v Kolově, kterým pomáhalo 20 brigádníků z Karlovarského porcelánu. Všichni společně odeslali ráno směrem ku Praze 300 metráků brambor. Deset zaměstnanců kombinátu ve Vřesové přišlo zase na pomoc Státnímu statku v Sedlci. Na Dubčekovu směnu nastoupili včera také zaměstnanci závodu Elektro Bečov. Výsledek této práce věnují na Fond republiky. Na účet tohoto fondu byla také odeslána částka, kterou měl v pokladně městský výbor SČSP v Nejdku. Svou organizaci ve městě rozpustil.

K podpisovým akcím na okresu přibyla další, konaná z iniciativy junáka a Pionýra. Na zvláštní archy se podepisují děti, které svůj protest proti přítomnosti okupačních vojsk v ČSSR odešlou Mezinárodnímu červenému kříži.

Jedinými novinami, které se včera prodávaly ve stáncích, byla karlovarská Stráž míru, sobotní a nedělní PRAVDA. Obě vydání našeho listu se prodávala najednou a byl o ně mimořádný zájem. Kromě toho bylo do Karlových Var doručeno Rudé právo a další legální noviny, které vycházejí přesto, že jejich redakce a tiskárna jsou obsazeny. V okrese bylo včera kolportováno také několik druhů různých časopisů, letáků a zpravodajů. Vydávají je například škodováci v Ostrově, Dům kultury v Ostrově, město Toužim, vojáci a další orgány a instituce. O jejich distribuci a kolportáž se starají skupiny mladých lidí, kteří obětavě pomáhají i na jiných úsecích. V noci ze soboty na neděli nastoupili k malování hesel a k úpravě těch, která byla nesprávná a nevhodná a po celý včerejšek vypomáhali při nejrůznějších pracích. Pomoc, kterou nabídli OV KSČ herci karlovarského divadla a místní výtvarníci, byla využita podle potřeby a charakteru jejich profese. Na OV KSČ i do naší pobočné redakce docházejí denně desítky lidí, nabízejí se k jakékoliv práci. Přinášejí s sebou různý dokumentární materiál a fotografie, letáky a noviny.

Sedm zaměstnanců restaurace HORALKA v Mariánské u Jáchymova požádalo včera o přijetí za členy KSČ. Současně s nimi si vyzvedla přihlášku i jedna učitelka ze Sokolovska, která je toho času v Mariánské na dovolené.

Zajímavé hlasy z Vídně

Rakouský rozhlas se znovu a znovu vrací k hanebné vojenské okupaci Československa. Vedle nejaktuálnějších zpráv o událostech v naší zemi přináší i komentáře a rozbory. Podle vídeňského komentátora je vojenská okupace Československa vojsky SSSR a dalších socialistických zemí politickou katastrofou, kterou SSSR již v této generaci nedokáže ničím a nijak ospravedlnit či odčinit... Padesátiletá historie Sovětského svazu je tedy korunována politickou vraždou těch, kteří chtějí jít vlastní cestou;... Je otřesné, že stalinistický teror a bezpráví, kterého se Češi a Slováci již již mohli zbavit, obnovují na ostřích bodáků a hlavních svých děl vojáci Sovětského svazu. Vojenská akce zemí Varšavské smlouvy vůči ČSSR oživuje ovšem také otázku, jak to nyní vypadá s bezpečností v Evropě, jak to vůbec vypadá dnes s bezpečností ve světě.

Pevně a neochvějně!

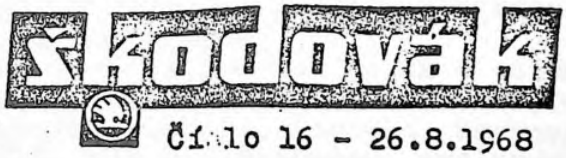
(Dokončení ze str. 1.)

Každý čekáme, co přijde. Víme jen dvě věci: Za prvé nikdo nám nemůže vzít naše legálně zvolené orgány a legální představitele a za druhé víme, že okupační vojska musí odejít. Nedělejme si naděje na neutralitu, v tomto století velmocenské politiky na ni v dané chvíli naděje zřejmě nemáme, ale jistě se najde řešení přijatelné pro nás a pro svět.

Historie nám opět připravila velkou zkoušku. Dnes skutečně záleží na každém z nás, jak v ní projdeme. Máme jen jednu zbraň: hrdou hlavu proti dělům a tankům, sílu našich myšlenek proti mladíčkým okupantským samopalníkům. Neponíží nás! Sami musí vidět, že byli zataženi do špatné, nesmyslné hry, sami se musí, alespoň ti chytřejší, zamýšlet, co to vlastně udělali. Těžko dnes říci, kolik hodnot — duchovních i materiálních — ten nesmyslný rozkaz zničil. Je nám stydno, že ve jménu socialismu byly ztraceny i životy nevinných.

Ale život je neúprosný. Nezastavuje se, jde dál, a v tuto chvíli je povinností každého Čecha, neochvějně stát za idejemi Ledna. Zrada je největší hanba! Pamatujme na to. Okupanti přicházejí a odcházejí, národy zůstávají.

PRAVDA, orgán západočeského krajského výboru KSČ. — Vychází kromě pondělí každý den. — Řídí redakční rada. —

Číslo 16 - 26.8.1968

(Rozmnožovaný závodní časopis na jednom listu s jednou potištěnou stranou)

V Ý Z V A

Pracujícím bratislavského Slovnaftu, Východoslovenských železáren v Košicích, Strojárenských a metalurgických závodů Dubnica, Turčianských strojární v Martine, Loděnic Komárno, Chemických závodů Jiřího Dimitrova a všech ostatních závodů Slovenska.

Bratři Slováci !

My - zaměstnanci 70 000 oborového podniku ŠKODA Plzeň, obracíme se na vás v těchto tragických dnech našich národů. Náš jednoznačný postoj, vyjádřený čtvrteční protestní stávkou, páteční generální stávkou a nedělní Dubčekovou směnou je následující:

- Žádáme okamžitý odchod všech okupačních vojsk z celého území ČSSR.
- Uznáváme pouze legální, ústavní, státní a politické představitele našich národů, to je Svobodu, Dubčeka, Černíka, Smrkovského a Kriegla.
- Uznáváme jedině ÚV KSČ v čele s A.Dubčekem, zvoleným na XIV.mimořádném sjezdu KSČ.

Jsme přesvědčeni, že jedině společný boj proti okupantům může zajistit skutečnou suverenitu našeho státu a našich národů. Jedině svobodné společenství našich národů je schopné naplnit akční program strany. Tvrdě poučeni historií našich národů, vytvoříme federativní stát, který bude hoden našich myslitelů a zajistí nám svobodnou československou cestu k humanitnímu socialismu.

Sklánímě se před hrdinným bojem bratrského slovenského národa ve společném boji našich národů proti okupantům za svobodu národa.

Za 70 000 pracujících závodu OP ŠKODA:

Za vedení podniku: ing. M a r t i n á k v.r.
Za PV KSČ: ing. B l a ž e k v.r.
Za PV ROH: ing. K l e k n e r v.r.
Za Svaz pracující mládeže: G a b r i e l v.r.

V Plzni 25.8.1968

POŽADAVKY ODMÍTÁME

Krátce po 16.hod.včera navštívilo 5 důstojníků a poddůstojník sovětských okupačních jednotek předsednictvo KV KSČ v Plzni. Tázali se, proč vycházejí v Plzni noviny a letáky s protisovětskými hesly a proč rozhlas vysílá hesla. Proč občané ničí ukazatele na silnicích a proč místní orgány v obcích a místech nekladou proti tomu odpor. Žádali, aby orgány proti těmto jevům vystoupily. - Předsednictvo KV KSČ odmítlo kategoricky tento požadavek a zdůraznilo, že tisk, letáky ani rozhlas neútočí proti SSSR, ale vystupují na obranu suverenity našeho státu a proti násilné okupaci republiky. Předsednictvo vysvětlovalo, že násilnou vojenskou okupací došlo k vážnému narušení vztahů našich národů k SSSR, že byly pošlapány principy marxismu-leninismu. Náš lid se s těmito skutečnostmi nemůže smířit a příslušníci okupačních vojsk v tomto směru nemohou čekat podporu.

ZACHYTILI JSME PRO VÁS

Rozhovorů v Moskvě se mají zúčastnit i další představitelé okupačních zemí. Moskevské oficiální kruhy zatím tuto zprávu nepotvrdily.

x - x - x

Podle dosud neověřené zprávy připojil Č.Císař svůj podpis ke zprávě pro československé občany, vedle podpisu Dubčeka, Svobody, Smrkovského a dalších. To znamenalo, že Císař odletěl do Moskvy.

x - x - x

Je třeba zdůraznit: Dejte si pozor na provokatéry a zrádce! Jejich řady se množí a jejich způsoby jsou rafinované.

x - x - x

Redaktoři slovenského Roháče odmítli spolupracovat s okupanty, kteří se snažili donutit je k práci.

DOPIS PRESIDENTU SVOBODOVI PRACUJÍCÍCH URANOVÝCH DOLŮ VÍTKOV II.

VÝZVA VŠEM PRACUJÍCÍM CELÉHO SVĚTA PRACUJÍCÍCH URANOVÝCH DOLŮ VÍTKOV II.

(Jedná se o dvoustránkový průklep autentického dopisu a Výzvy formátu A4

Herrn Präsident der ČSSR
General der Armee
Ludvík S v o b o d a
zu dieser Zeit
M o s k a u.

Vítkov II.dne 26. 8. 1968.

Sehr geehrter Herr Präsident !

Wir alle Arbeiter der Bergwerk V í t k o v II., Uranwerke - West Böhmen, ersuchen Euch, dass Sie noch heute, nach Ihrem eigenen Überlegung, die Besprechungen in Moskau entweder sofort beenden, oder noch heute abbrechen und sich nach Ihre Heimat begeben. Ihr Volk braucht Ihre Anwesenheit !

Wir wünschen uns, dass Sie mit uns sind, Ihre Anwesenheit in unserem Land könnte vielen Nichtüberlegungen von uns der unsere Seite oder von der Seite der Okupanten, einschränken.

Auf unsere Bewohner wird ohne Warnung geschossen, sogar auf kleine Kinder ! In Prag schossen die Okupanten auf ein Kinderkrankenhaus am Karlsplatz. Wir machen Euch aufmerksam, dass wir schon nichtmehr der sowjetischen Regierung in Ihre aufrichtige Handlung glauben!

Überlegen Sie sich, bitte, unsere Ansuchen, überlegen Sie sich die Möglichkeit, dass Sie Euch in Moskau aufhalten wollen, dass Sie die Besprechungen verlängern können ! Und darum kommen Sie nach ČSSR zurück !!!

URANOVÉ DOLY - Z[illegible] ČECHY n. p.
Důl VÍTKOV II.
ZADNÍ CHODOV okres Tachov

ZÁVODNÍ ORGANIZACE
KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVEN[illegible]
Uranové doly, nár. podnik, Západní Čechy
Důl V Í T K O V II.
okres Tachov

Org. číslo 315.01-5
ZÁVODNÍ VÝBOR ROH
URANOVÉ DOLY - Záp. Čechy n. p.
Důl VÍTKOV II.
OLDŘ[illegible]OV okr. Tachov

P.S.
Bitte, wenn Sie diesen Brief bekommen, erledigen Sie die Abschikung diesen Brief mit allen möglichen Mitteln an die tschechoslowakische Bootschaft in Moskau, oder durch die Vermittlung des Rundfunks und der Television .

Všem pracujícím celého světa !

Uranové doly - důl Vítkov II Záp. Čechy

spolu se všemi doly uranového průmyslu v ČSSR pokračují v generální stávce.)

Do práce nastoupíme pouze za těchto podmínek :

1. návratu celé naší delegace včetně internovaných z SSSR.
2. vyřešení všech podmínek v jednání uspokojivým způsobem, který bude přijatelný pro všechny pracující ČSSR.
3. nahrazení všech škod, způsobených námi okupanty.
4. v krajním případě jen v donucení a pod hrozbou zastřelení.

Prosíme o Vaši podporu a solidaritu.

Pracující dolu Vítkov II
Uranové doly - Záp. Čechy

Org. číslo 316-01-5
ZÁVODNÍ VÝBOR ROH
URANOVÉ DOLY - Záp. Čechy n. p.
Důl VÍTKOV II.
OLDŘICHOV okr. Tachov

LETÁK STUDENTŮ LÉKAŘSKÉ FAKULTY UNIVERSITY KARLOVY V PLZNI ATD.

(Rozmnožovaný leták formátu A4 bez data vydání)

V š e m, v š e m, v š e m .....

Drazí spoluobčané,

sešlo se náše NS, které až na jeden hlas odsoudilo vpád okupantů na naše území. Byl zahájen též mimořádný 14. sjezd, který jako nejvyšší orgán strany jmenoval do čela strany soudruhy Dubčeka, Smrkovského, Císaře, Černíka a další. Také zasedání c e l é h o ÚV KSČ, na kterém byl mimo jiné i zrádce a kolaborant Kolder, toto základní pošlapání lidských práv odmítlo ! !

Celý svět tedy ví, že naše nejvyšší orgány n i k o h o o ž á d n o u p o m o c n e p o ž á d a l y. Sovětští okupanti se teď zoufale snaží najít mezi naší špičkou nějakého zrádce, kolaboranta, nějakou krysu typu Háchy, Moravce nebo Aloise Indry a Drahomíra Koldera. Nějakou krysu, která by mohla prostřednictvím sovětské propagační mašinérie vytrubovat do světa zprávy příznivé okupantům a samozvaně zastupovat náš stát navenek.

Proto vás vyzýváme: právě teď, Český národe, stůj při sobě, Český národe, netrp mezi sebou zrádce ! !

Dále čeká velení okupantů jen na záminku k jakékoliv akci! Netrpte proto mezi sebou provokatéry, nenechte se svést k násilným činům, na které oni jedině čekají, aby mohli rozpoutat ještě větší krveprolití. Důstojně a klidně i g n o r u j t e t y t o p r i m i t i v y v o k u p a č n í c h u n i f o r m á c h a n e p o s k y t u j t e j i m v ž á d n é m p ř í p a d ě j a k o u k o l i p o m o c, ledaže by byla vynucena násilím nebo přímou pohrůžkou!

Celý svět musí vidět, že okupanty sem naši dělníci a pracující nezvali a že s nimi v žádném případě d o b r o v o l n ě nespolupracují! !

Dále se touto cestou obracíme na zaměstnance spojů, zásobování, elektráren, plynáren, zemědělských a potravinářských závodů, na lékaře v nemocnicích: s t r v e j t e na svých pracovištích, nesnažme si tuto situaci ještě zhoršit! Ostatní občané zachovejte klid a hrdost, rozlišujte mezi provokačními zvěstmi /z nichž některé dávají do oběhu okupanti/ a mezi hlášeními našich dosud legálních vysílaček !

Svým klidem a hrdostí dejte najevo svou převahu kulturního národa nad těmito barbarskými primitivy!

CELÝ SVĚT JE S NÁMI !!!

Studenti LF UK v Plzni
VSSE v Plzni
Pedagogické fakulty v Plzni
DUBČEK KLUB '+ Dominik

LETÁK POHRANIČNÍHO SVAZKU PLZEŇ - 21. SRPNA 1968

(Tištěný leták formátu A4)

PLZEŇSKÁ POSÁDKA STOJÍ PEVNĚ ZA DUBČEKEM!

Spolu s pracujícím lidem i příslušníci naší armády prožívají nejtěžší zkoušku naší socialistické vlasti.

Pevně stojíme za legálními orgány naší svrchované Československé socialistické republiky v čele se soudruhy Svobodou, Dubčekem, Smrkovským, Černíkem a Císařem. Budeme plnit jen jejich rozkazy a nepodřídíme se dobrovolně okupantům.

Neustále držíme v rukou zbraně svěřené nám lidem a nejsme ochotni je za žádných okolností dobrovolně ze svých rukou vydat.

Splníme svůj úkol do posledního písmene.

Ignorujeme spolu s Vámi nezvané okupanty. Hanba a prokletí jim!

Neuposlechneme žádný orgán, který by vznikl z vůle okupantů. Společná a neochvějná jednota všech pracujících a naší armády, klid, ignorace okupačních jednotek, rozvaha a trpělivost přinese naše vítězství.

Dopis vojákům okupační armády!

My, příslušníci štábu pohraničního svazku, komunisté i bezpartijní s veškerou rozhodností odsuzujeme Vás za porušení suverenity naší republiky i obsazení našeho Západočeského kraje.

Rozhodně požadujeme Váš bezpodmínečný odchod z našeho území a v této souvislosti Vám zdůrazňujeme, že náš pohraniční svazek je dostatečně bojeschopný, aby si ubránil svrchovanost našeho území na naší západní hranici.

Plně podporujeme stanovisko ústředního výboru Komunistické strany Československa v čele se soudruhem Dubčekem, presidentem republiky soudruhem Svobodou, naší vládou v čele se soudruhem Černíkem a pracujícím lidem, kterému jsme přísahali svoji věrnost a kterou náš velitelský sbor nikdy nezradí. Za žádných okolností nebudeme sloužit zrádcům a kolaborantům, které by se Vám podařilo získat nastolením okupační vlády v naší zemi.

Požadujeme, abyste našemu velení a štábům neztěžovali plnění úkolů, neboť jsme armádou československou, která je dosud podřízena vrchnímu veliteli presidentu republiky generálu Svobodovi a jeho rozkazy jsme odhodláni do všech důsledků splnit.

Podepsáni komunisté a bezpartijní příslušníci
pohraničního svazku PLZEŇ

V Plzni dne 21. srpna 1968.